

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

CITIȚI IN ACEST NUMAR:

DISCUȚII PE MARGINEA ROMANULUI CONTEMPORAN

de Tamara Gane

pag. 2-a

Rolul educativ al opiniei publice

de I. Manoliu
vicepreședintele Tribunalului Suprem
al R.P.R.

pag. 3-a

AU LUPTAT PENTRU PATRIE

de Mihail Șolohov

pag. 4-a

Încă o dată despre „misterul rus”

de A. Adjubei

pag. 6-7

10
(730)

Anul XV

13 martie 1959

12 PAGINI

1 LEU

Ciștigătorii anchetei noastre - concurs

PREMIUL I. UN TELEVIZOR:

Eugen Popescu, contabil, str. 23 August nr. 44
Găești I.C.T.F.

5 PREMII SPECIALE: CITE O CĂLĂTORIE TURI- STICĂ ÎN U.R.S.S.:

Elena Dragne, str. Nicolae Bălcescu nr. 21, Turnu
Măgurele.

Valerica Grozea, elevă, str. N. Bălcescu nr. 33,
Ploești.

Ion I. Mitu, operator proiecționist, comuna Dom-
nești, raionul Curtea de Argeș, regiunea Pitești.

Petrișor Dumitru, ucenic, str. Anton Cehov nr. 68,
București.

Tatiana Vulpe, elevă, str. I. V. Stalin nr. 205, Cim-
pung Muscel.

CITE UN ALBUM CU FOTOGRAFII ALE ACTORILOR SOVIETICI:
Scheuermann Peter, elev, str. G-ral Haralambie nr. 37, București; Biró
Dezideriu, ofițer M.A.I. str. Griviței nr. 105, București; Zilberstein Ana,
str. Traian, Galați; Bucur Theodora, str. Basarabi nr. 6, Ploești; Popescu
Elisabeta, telefonistă P.T.T.R. Caracal, str. Cuza Vodă nr. 4; Imbăruș
Ioan, muncitor, str. Sibiului nr. 3, Cîsnădie; Ebincă Silvia, elevă, Bul.
Republicii, Constanța; Ion Cornel, elev, str. I. C. Frimu nr. 36, Tir-
govîște; Ogrinjea Ion supr. T.T.R., comuna Domnești, raionul Curtea
de Argeș, regiunea Pitești; Andronache Vasile, pensionar, str. Lirei nr. 11,
București.

Tragerea la sorți a premiilor a avut
loc sîmbătă 7 martie, la Casa priete-
niei romino-sovietice din strada Bălăște
nr. 14.

CIȘTIGĂTORII PREMIILOR SPECIALE SINT INVITAȚI
SĂ IA NEINTIRZIAT LEGATURA CU REDACȚIA ÎN VEDE-
REA ÎNTOCMIRII FORMALITĂȚILOR PENTRU PLECAREA
ÎN U.R.S.S.

În luptă pentru îndeplinirea mărețelor sarcini ale planului septenal, adoptat de către Congresul al XXI-lea al
P.C.U.S., în uzinele sovietice se extinde tot mai larg inițiativa de a organiza brigăzi ale muncii comuniste.
În clișeu: inițiatorii acestei mișcări patriotice, membrii primei brigăzi a muncii comuniste de la
Depoul Moscova-Triaș.

NEUITAȚII ANI AI COPIILĂRIEI

Printre cărțile destinate tinerilor cititori, „Drumul se pierde în depărtare” de scriitoarea sovietică Alexandra Brustein, apărută nu de mult în Editura Tineretului, se remarcă printr-o notă de deosebită autenticitate și sinceritate. Autoarea, una dintre cele mai proeminente și mai fecunde scriitoare ale literaturii sovietice pentru copii și tineret, a scris numeroase povestiri și piese de teatru — „Lupta Comună”, „Roz și albastru”, „Măvăntica”, „Cauza celor vii” etc. — care s-au bucurat de un deosebit succes în rândurile tineretului sovietic, datorită conținutului lor viu și atractiv, rezultat din îndelungata experiență de educatoare și învățătoare a autoarei. Cu „Drumul se pierde în depărtare”, Alexandra Brustein abordează o lucrare de proporții mai mari, acesta fiind primul volum dintr-o trilogie cu caracter autobiografic, aflat în curs de redactare.

Cartea nu are, poate, amploarea și consistența unui roman autobiografic, dar prin bogăția ei conținută de viață, prin plasticitatea și veridicul personajelor, care apar vii și convingătoare în cursul povestirii, depășește cu mult nivelul curent al povestirilor pentru tineret.

Inceputul „drumului” se află undeva, departe, în amintiri, când autoarea se chema Sașenka și era o școlăriță de nouă ani. Povestea Sașenkăi înfățișează anii copilăriei și se situează în ultimul deceniu al veacului trecut; întâmplările relatate în carte se petrec într-un oraș din Rusia de vest, într-o regiune unde trăiesc laolaltă ruși, ucrainieni, polonezi, lituanieni, evrei etc. Ca în orice narațiune cu caracter autobio-

grafic, diferitele episoade, întâmplări din viața micuței Sașenka se ordonează cronologic, însălate pe firul amintirilor, expuse la persoana întâi de către autoare. Astfel, toate personajele care apar pe rând în cursul povestirii sînt surprinse și descrise, în acele acțiuni sau gesturi, care au frapat sensibilitatea proaspătă a copilului, întipăririndu-se puternic în memoria lui afectivă. În primul plan al amintirilor se află

Vitrina

tatăl Sașenkăi, un reputat chirurg, foarte căutat și iubit de concetățeni. El este descris-cu multă căldură și duioșie, nu numai dintr-o firească afecțiune filială, ci, mai ales, datorită prețurii silităților sale de om bun, muncitor și aprig apărător al adevărului și dreptății. De-a lungul povestirii, chipul tatălui se conturează, cald și plin de umanitate, în raport alături cu prietenii și pacienții cu care vine în contact, cit și cu micuța sa fiică, pe care o iubește și o îndrăgă. În jurul celor doi eroi principali — Sașenka și tatăl ei — sînt polarizate celelalte personaje: prietenii și clienții tatălui, vecinii, colegii și copiii din vecini, profesorii etc. din care autoarea reconstituie mediul și atmosfera anilor copilăriei ei. Crescută în casa unui medic, care prin însăși profesiunea sa era în legătură cu oamenii din diferite pături sociale, Sașenka are prilejul să cunoască, din fragedă vîrstă, și viața de opulență a familiilor de bogătași și notabili ai orașului, și mizeria fără seamăn din lumea măruntă și umilă a muncitori-

lor, a slugilor sau a micilor negustori ambulanti. Astfel, ne este descrisă familia bogatului industriaș Sabanov, cu cele două fiice ale sale, Rita și Zoia, a cămătarului telat Silberberg, iar de altă parte viața mizeră a muncitorilor de la fabrica de Sabanov sau a sărmanei spălătorese Tomașova și a fiicei ei, Iulka. Alături de acestea, alte personaje — studentul revoluționar Pavel Grigorievici, nemeșoica Cecilchen sau profesoara de franceză Pauline, dădaca Iuzefa sau tanti Lenia, cu ticurile ei de domnișoară bătrînă — completează galeria de tipuri cu care autoarea reconstituie un tablou al vieții provinciale dintr-un oraș rusesc, la finele veacului trecut.

Profundă cunosătoarea a sufletului copilului, Alexandra Brustein dovedește în „Drumul se pierde în depărtare”, nu numai o adîncă înțelegere pentru micii ei eroi, pentru colegii și tovarășii de joacă ai copilăriei, ci și o deosebită finețe în înfățișarea personajelor adulte. Acestea sînt prezentate și direct, în raporturile dintre ele, dar figurile lor se conturează cu acuitate mai ales în felul în care chipul lor moral se reflectă în sufletul sensibil al Sașenkăi, în judecata ei gravă. Astfel, toată această lume adultă constituie parcă un fundal al amintirilor, unde în primul plan evoluează Iulka, Rita, Zoia, Kolka, Liubovka și ceilalți mici prieteni din anii copilăriei, căreia Alexandra Brustein îi consacră acest prim volum al trilogiei sale autobiografice.

Scrișă cursiv și colorat, cu dialoguri vii, cartea se citește cu plăcere și interes. „Drumul se pierde în depărtare” se rînduiește printre cele mai bune lucrări din literatura destinată tineretului.

Andrei Tudor

A. Ușin

pe Neva

carnet

La Institutul de Literatură universală al Academiei de Științe a U.R.S.S. a avut loc recent o sesiune specială consacrată problemelor realizmului socialist în literatură străină.

În cadrul sesiunii au fost prezentate următoarele comunicări: „Romanul socialist în Franța după anul 1950”, „Cîteva probleme privind romanul ceh contemporan”, „Principiile estetice ale lui Louis Aragon”, „Autobiografia epică a lui Sean O'Casey”, „Romanul englez în timpul războiului și începuturile literare ale lui James Aldridge”, „Metoda lui Bertolt Brecht” și „Realismul socialist în opera lui Pablo Neruda”.

Editura kazahă pentru literatură are în pregătire un volum de selecțiuni din opera lui Byron. La traducere contribuie unii din cei mai de seamă poeți kazahi.

Academia de științe pedagogice a R.S.F.S.R. este pe

cale de a scoate de sub tipar primul volum al unei enciclopedii destinate copiilor. Volumul, care va avea circa 500 de pagini și peste 700 ilustrații, dintre care 100 în culori, este consacrat Pămîntului, în speță structurii planetei, atmosferei și oceanelor, solului, faunei, florei, populației globului, explorării ținuturilor necunoscute etc.

La Casa scriitorilor din Moscova a avut loc o întîlnire a scriitorilor, oamenilor de știință, ziariștilor și lucrătorilor din edituri, în cadrul căreia a fost dezbătută problema legăturii dintre literatură și știință. Ședința a avut loc sub auspiciile secției de literatură documentară și științifică, a secției de literatură beletristică și a secției de literatură pentru copii și tineret ale Uniunii Scriitorilor din Moscova. La întîlnire au participat și scriitorii din Leningrad, specializați în literatură de popularizare a științei.

DISCUȚII PE MARGINEA ROMANULUI CONTEMPORAN

Viața literară a Uniunii Sovietice se caracterizează prin pulsul ei trepidant, prin varietatea și bogăția de opinii, prin discuțiile animate în jurul unor probleme cardinale ale realizmului socialist. La ordinea zilei continuă să fie discuția despre raportul dintre „tradiție și inovație”, în legătură cu oglindirea „contemporaneității”, cu problema „eroului pozitiv” al epocii actuale, cu funcția educativă a literaturii și înaltele sarcini pline de răspundere ce revin scriitorilor ca urmare a recentelor documente istorice ale Congresului al XXI-lea al P.C.U.S.

Inconsistența așa numitei teorii a „distanței”, după care, chipurile, fenomenele generate de actualitate s-ar putea fi oglindite decît după un proces mai mult sau mai puțin îndelungat de cristalizare, de sedimentare a lor în viața reală și în conștiința scriitorilor, a rezultat mai de mult din exemplul concludent al unor asemenea capodopere de stringență actualitate pentru epoca lor ca: „Infringerea de Fadeev”, „Cimentul de Gladkov”, „Pămînt desțelenit de Șolohov”, „Vasilii Tiorkin de Tvardovski”, „Invazia de Leonov și altele altele. Teoria a sucombat din lipsă de adepți și de argumente valabile, care să fi fost atestate de însăși practica literară.

Astăzi, interesul opiniei publice sovietice se îndreaptă către delimitarea sferei noțiunilor de „actualitate”, „contemporaneitate”, „scriit novator”, în legătură alături cu conținutul cit și cu forma operei literare. În articolul său „Este necesară o discuție despre formă” (Oktiabr, nr. 1

pe ianuarie 1959), I. Cicerov semnalează cîteva aspecte din datele discuției, polemizînd cu diferiți cercetători literari care abordaseră aceeași problemă. Luînd ca punct de plecare articolul lui F. I. Panferov „Ce înțelegem prin contemporaneitate”, precum și tezele expuse de A. Egorov în articolul său „Particularitățile artei și locul ei în viața socială” („Komunist” nr. 6, 1953), Cicerov demonstrează că înnoirea calitativă pe care o aduce realismul socialist față de tradițiile clasice, nu se reduce exclusiv la conținutul de idei, la noutatea temei ogîndind noul din realitate, ci atecază în egală măsură și forma care îmbracă conținutul, aceste două noțiuni fiind inseparabile printr-un raport de reciprocitate dialectică. Ritmul vieții sovietice de astăzi, ca și conținutul ei nou în comparație cu perioada pre-revoluționară sau cu stările de lucruri din țările capitaliste, cer o nouă modalitate artistică de ogîndire a realității. De aceea Cicerov se declară în dezacord cu părerea lui G. A. Nedșivîn din lucrarea „Studii de teorie a artei” care recomandă prelucrarea și însușirea mecanică a tradițiilor moștenirii clasice. Aceste încercări de a reinvia în mod necritic tradițiile vechiului realism în noile condiții, promovează, după părerea lui I. Cicerov, o concepție evoluționistă în domeniul literaturii.

Optica nouă, concepția calitativă nouă în interpretarea faptelor de viață necesită și un stil nou, în stare să redea complexitatea relațiilor sociale, patosul constructiv al epocii în care omul nu este un individ izolat, rupt de mediu, aplecat asupra propriului său univers intim, ci o personalitate multilateral dezvoltată în procesul muncii colective. Aderența la viața colectivității, participarea totală la frămîntările societății nu sărăcesc individualitatea omului. Dimpotrivă, ele îi conferă o mai

mare receptivitate și bogăție a vieții spirituale.

Romanele sovietice moderne, din punctul de vedere al stilului, al manierei artistice ca „Bătălie în marș” de G. Nikolaeva, „Căutătorii” și „După nuntă” de D. Granin, „Frații Erșov” de V. Kocelov și multe altele au un dinamism în ritmul narațiunii, în construcția dialogului, în înnoirea coliziunilor psihologice care nu merge pe linia tradițională a romanului clasic, dacă ne gîndim la Gonțarov, Turgheniev sau chiar la marerele Tolstoi.

Deosebit de interesante sînt în această ordine reflecțiile lui V. Dneprov din studiul „Tentative de înnoire în romanul contemporan” apărut în nr. 1 pe 1959 al revistei sovietice în limba franceză „Oeuvres et opinions”. Autorul trece în revistă diversele teze ale esteticienilor burghezi cu privire la formula modernistă a romanului contemporan, demonstrînd subiectivismul și sectarismul steril al acestor teze prin confruntarea lor cu realizările concrete ale literaturii sovietice în acest domeniu. Într-un răspuns la ancheta organizată de periodicalul italian „Ulysse” (în august 1957), cu privire la destinele romanului contemporan, Italo Calvino prețindea că „structura statică a romanului” nu corespunde „ritmului precipitat al vieții noastre”. Dar — arată Dneprov — rapiditatea neobișnuită a procesului istoric din zilele noastre nu este singura trăsătură unică și definitorie a epocii noastre. Plenitudinea vieții de astăzi și sensurile ei majore necesită găsirea unor noi modalități de expresie artistică, a unui stil adecvat noului conținut pentru a fi redat sub forma cea mai amplă și complexă a genului epic — romanul. Neputința umanismului contemplativ al scriitorilor burghezi contemporani, trebuie căutată în sustragerea eroilor creați de ei de la aspirația firească și activă a ome-

nirii spre mai bine, spre progresul general, în direcția sensurilor majore ale progresului general. Așa, de pildă remarcabilul romancier umanist Hemingway al cărui stil personal este oferit de către Italo Calvino drept normă estetică a secolului nostru, nu se ridică dincolo de experiența strict personală a eroilor săi, redusă la o sferă de viață limitată, și pe care ei o percep printr-un fel de empirism psihologic. Nu cumva însă această viziune artistică atât de subiectivă a scriitorului decurge din pasivitatea unor cercuri de intelectuali din America față de lupta politică actuală? — se întrebă pe bună dreptate Dneprov

Aiacurile grosolane, dezlănțuite în presa burgheză, la adresa eroului pozitiv al literaturii sovietice, care, chipurile, ar fi prezentat în „culori trandafirii” sînt infirmate de astfel de opere recent create ca: „Scara unui om de M. Șolohov”, în înfățișarea zorilor de V. Kojevnikov, „Crucime de Nilin”, sau de filme ca „Zboară cocorii și Comunistul”. În descrierea eroilor acestor opere nu poate fi găsită nici cea mai mică trăsătură de poleire, după cum nici Levinson al lui Fadeev, Ceapaev al lui Furmanov, Davidov al lui Șolohov, Pavel Korceaghin al lui Ostrovski sau Vasilii Tiorkin al lui Tvardovski nu sînt niște „supra-oameni”, idealizați de autorii lor

Toate simulacrele de înnoire ale romanului contemporan burghez, care nu fac decît să reinvie sub diferite forme descompunerea personalității cultivate de decadentism se dărimă în fața tradițiilor viabile ale creației realist-socialiste, viguroasă tocmai prin afirmarea voinței de luptă pentru o lume nouă, prin ura față de suferință, preconizînd înlăturarea ei activă în afara acestei lupte revoluționare care dă un sens și un conținut nou artei situate pe pozițiile spiritului de partid, nu este cu puțință rezolvarea problemelor de inovație în structura romanului contemporan.

Tamara Gane

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația:
București, Str. Ion Ghica, 5
telefon 13.03.10

ABONAMENTE:
pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni,
20 lei; pe un an, 40 lei.

Sesiunea de la Moscova a neurologilor

Recent a avut loc la Moscova sesiunea comună a Institutului de Neurologie al Academiei de Științe Medicale din Uniunea Sovietică și a Institutului de Neurologie „I. P. Pavlov” al Academiei Republicii Populare Române. Această reuniune științifică a concretizat rezultatele cercetărilor efectuate de aceste două institute în cursul unei colaborări care a durat aproape doi ani de zile. Colaborarea a fost stabilită în urma adoptării unui plan de studiu concret, elaborat de conducerea celor două institute de Neurologie și aprobat apoi de Prezidiul Academiei de Științe Medicale din Uniunea Sovietică și de Prezidiul Academiei Republicii Populare Române. În tot acest timp a avut loc un schimb susținut cu privire la rezultatele obținute în fiecare etapă a cercetării.

Problema pe care am studiat-o împreună a fost aceea a accidentelor vasculare cerebrale. După cum se știe, accidentul vascular cerebral constituie astăzi în întreaga lume o cauză însemnată a mortalității generale. Căci după cancer, bolile cardio-vasculare și infarctul cardiac, în ordinea frecvenței de mortalitate urmează imediat accidentul vascular cerebral, adică hemoragia cerebrală, infarctul cerebral.

La sesiunea de la Moscova a celor două Institute de Neurologie au fost prezentate 55 de comunicări, din care 19 au fost prezentate de delegația țării noastre. La ședința a participat un foarte mare număr de neurologi — peste 500 —, veniți din 33 de orașe ale Uniunii Sovietice. Au fost prezente figuri de seamă ale științei medicale sovietice ca academicianul Bakulev, președintele Academiei de Științe Medicale, care a rostit și cuvântul de deschidere al sesiunii evocând cu acest prilej figura marelui om de știință Gheorghe Marinescu, fondatorul școlii neurologice române, academicianul Sergheiev, vicepreședintele Academiei, academicianul Sarkisov, academicianul Konovalov, academicianul Anohin, prof. Saradșivili din Tbilisi, profesorul Smidt, profesorul Litvak din Harkov, prof. Lurie, prof. Popova și alții. În prima zi a Sesiunii au fost prezentate cele patru rapoarte fundamentale care au constituit o bază largă de discuție. Unul din aceste rapoarte, acela asupra fiziopatologiei accidentului vascular cerebral l-am prezentat eu, iar celelalte trei au fost prezentate de neurologii sovietici, profesorii Tkaciov, Cileinov și Klosovski. Extrem de interesant a fost raportul profesorului Klosovski, care a insistat asupra laturii experimentale a problemei accidentului vascular cerebral.

Deosebit de interesante au fost și comunicările prezentate de colegii noștri sovietici în zilele următoare. Astfel, profesorul Lurie a vorbit despre clinica accidentului vascular cerebral, profesorul Smidt despre trombozele arterelor carotide, profesorul Litvak despre sindromul vascular coronar-cerebral. Comunicările au cuprins problema accidentului vascular cerebral sub foarte variate aspecte — clinic, fiziopatologic, biochimic, electroencefalografic, terapeutic.

Școala neurologică sovietică utilizează o metodă originală pentru studiul dinamicii circulației cranio-cerebrale la om, înregistrând cu metode piezografice pulsul arterei temporale, al arterei radiale, al arterei globului ocular (artera oftalmică), și trăgând concluzii de ordin pronostic și fiziopatologic din datele astfel obținute. S-a discutat mult despre mecanismul de producere a tulburărilor de vorbire care iau naș-

tere după un accident vascular cerebral, precum și despre o bună metodă clinică de a pune în evidență astfel de tulburări de vorbire.

Delegația noastră a prezentat comunicări privind diferite aspecte ale problemei puse în studiu. S-a remarcat cu deosebire, ca o notă originală a școlii neurologice actuale românești preocuparea de a îmbina studiul experimental cu cel clinic, pentru a reuși în acest fel să lămurească unele aspecte ale mecanismului de producere a bolii. În această privință putem cita lucrările lui V. Voiculescu și a colaboratorilor săi care au studiat cu metode electrofiziologice moderne un model experimental al unui accident vascular cerebral, ca și cele ale lui E. Crighel și ale lui V. Neștianu care utilizează teste electrofiziologice foarte fine pentru a pune în evidență unele mecanisme de repercusivitate în accidentul vascular. Au fost mult discutate rezultatele intervențiilor neurochirurgicale în accidentul vascular cerebral, iar dr. C. Arseni a exprimat un punct de vedere care a dat loc la ample discuții.

La sfârșitul fiecărei ședințe au avut loc discuții foarte animale, care au contribuit mult la lămurirea problemelor. S-au confruntat puncte de vedere diferite și școala neurologică românească a avut de multe ori ocazia să-și prezinte în cursul discuțiilor concepțiile ei proprii bazate pe cercetări clinice sau experimentale. Colegii noștri sovietici au adus pe de altă parte un aport important prin vasta lor experiență și prin punctele de vedere originale prezentate. În felul acesta s-a ajuns la concluzii concrete care au fost sintetizate sub forma unei rezoluții a reuniunii comune a celor două institute de neurologie. În această rezoluție s-au fixat de comun acord punctele de plecare ale unor viitoare cercetări ale acestei grave boli a creierului, s-au stabilit în linii generale planul de lucru, direcțiile în spre care trebuie să se îndrepte cercetările în viitor și metodele cele mai eficiente care vor trebui să fie utilizate pentru obținerea unor rezultate practice, concrete, de ordin profilactic și terapeutic. Ne-a bucurat faptul că multe din punctele noastre de vedere au fost trecute în rezoluția finală a sesiunii, ca de exemplu teoria noastră asupra zonelor reflexogene vasculare, intracerebrale și altele.

Socotesc că sesiunea științifică comună a celor două institute de neurologie a avut o deosebită însemnătate constituind un important eveniment în viața științifică a țării noastre. Această reuniune a permis să se tragă concluzii concrete de pe urma unei colaborări strânse continue și sistematice dintre un grup de oameni de știință sovietici și un grup de oameni de știință din țara noastră după stabilirea în prealabil a unui plan de cercetări metodice și sistematice. Colaborări de acest fel sînt valoroase și constituie cea mai fructuoasă metodă de apropiere între oamenii de știință din întreaga lume. Contactul personal, schimbul continuu de idei, confruntarea datelor cunoscute în cursul cercetărilor fac ca valoarea rezultatelor acestor cercetări să crească. Noi am învățat foarte mult de la colegii noștri sovietici și sînt convins că și dinșii au putut trage foloase de pe urma colaborării cu școala neurologică română.

acad. A. Kreindler
directorul Institutului de Neurologie „I. P. Pavlov” al Academiei R.P.R.

La 3 martie au început la Moscova tratativele în problemele colaborării economice între Uniunea Sovietică și Republica Populară Română.

În clișeu: prima ședință plenară. În stînga — I. I. Kuzmin, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și președinte al Comitetului de stat al planificării al U.R.S.S., șeful delegației sovietice. În dreapta — Al. Brlădeanu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P.R., șeful delegației române.

Rolul educativ al opiniei publice

În prezent, cînd Uniunea Sovietică a intrat într-o nouă perioadă istorică a dezvoltării sale, problemele teoriei marxist-leniniste legate de trecerea de la socialism la comunism, devin foarte actuale. Printre acestea, un loc deosebit ocupă chestiunile privind organizarea politică a societății, structura și conducerea statului în perioada construirii desfășurate a comunismului. Raportul prezentat de N. S. Hrușciiov la cel de al XXI-lea Congres al P.C.U.S. a fundamentat în mod temeinic această problemă.

Pornind de la învățătura marxist-leninistă despre problema dispariției statului în comunism și a transformării funcțiilor statului în conducerea nemijlocită de către popor a treburilor societății, N. S. Hrușciiov arată că a sosit timpul să se ia măsuri pentru a se netezi drumul în această direcție, pentru ca oamenii să capete deprinderea unor asemenea acțiuni.

Evident că procesul dispariției statului nu trebuie înțeles simplist, ci dialectic, în legătură cu dezvoltarea continuă a statului socialist pînă la crearea condițiilor pentru trecerea la autoadministrarea obștească comunistă. Condițiile acestea vor fi create prin dezvoltarea mai departe, prin toate mijloacele a democrației socialiste.

În accepția marxist-leninistă, democrația înseamnă nu un simplu joc de-a combinațiile politice între partide, ci dezvoltarea la maximum a inițiativei și activității creatoare a maselor de oameni ai muncii, autoadministrarea lor. Aceasta înseamnă că multe din funcțiile exercitate de organele de stat urmează să treacă acum în mod treptat în competența organizațiilor obștești. Printre acestea, și problemele asigurării ordinii publice și a normelor conviețuirii sociale.

Insuși faptul că în Uniunea Sovietică se pune această chestiune ca o sarcină practică a perioadei actuale, dovedește cit se poate de împede superioritatea orînduirii socialiste sovietice, care asigură democrația reală, efectivă, în fapte și nu în vorbe, pentru masele largi ale celor ce muncesc.

Lenin a arătat că în societatea capitalistă condițiile de viață ale oamenilor muncii, suțuși exploatații, făceau să se nască în mod inevitabil în conștiința lor dorința de a scăpa de exploatare, de a smulge în ori ce chip, cu ori ce preț, cel puțin o bucă de piine, numai să nu flămînzească, să nu se știe pe ei și pe al lor mereu pradă foamei.

În societatea socialistă, unde a fost desființată proprietatea individuală asupra mijloacelor de producție și înlăturată exploatarea omului de către om, dispare și cauza fundamentală a criminalității, a fenomenului infracțional.

În același timp și ca urmare a noilor condiții de viață, mentalitatea omului sovietic s-a schimbat; el a dobîndit conștiința omului liber, stăpîn pe soarta sa, a omului drept și cînsit, animat de sentimente nobile, conștient că participă la opera istorică a construirii comunismului.

Acest fapt explică de ce și fenomenul infracțional este în accentuată descreștere în U.R.S.S. La Congres, N. S. Hrușciiov a arătat că în Uniunea Sovietică nu există în prezent cazuri de dare în judecată pentru delictul politic. Aceasta este dovada unității fără precedent a convingerilor politice ale întregului popor, a coeziunii sale în jurul Partidului Comunist și al Puterii Sovietice.

Numărul infracțiunilor de drept comun a scăzut de asemenea simțitor. Infracțiunile care se mai comit în prezent au ca bază rămășițele mentalității burgheze în conștiința unora, o „rușinoasă moștenire a trecutului”, cum o numește un jurist sovietic. Acest fenomen infracțional nici nu poate fi comparat sub raportul amploarei și gravității, cu fenomenul infracțional din statele capitaliste,

Cu prilejul discutării și adoptării bazelor noii legislații penale în U.R.S.S. (decembrie 1958) s-a arătat că în aceste condiții noi, reprimarea penală nu mai constituie principalul mijloc de luptă împotriva criminalității, și că principalul mijloc devin măsurile de prevenire, de educare.

Această situație permite ca în prezent, în privința unora dintre cei care încalcă ordinea de drept socialistă să se ia măsuri, nu de către organele miliției, procuraturii, justiției, ci de către anumite organizații obștești ca: miliția populară voluntară, consiliile de judecată tovarășească din întreprinderi și instituții etc.

Aceste organe își desfășoară activitatea după alte norme decît organele aparatului de stat. Ele pun accentul pe educația care se poate face celui ce a comis o faptă lipsită de gravitatea unei infracțiuni (dar care constituie totuși o încălcare a ordinii de drept socialiste) prin cercetarea și dezbaterea cauzei respective în fața tovarășilor săi de muncă, în întreprinderea sau instituția în care el lucrează etc.

În lumina indicațiilor P.C.U.S. s-au luat și se iau măsuri pentru ca o parte din problemele asigurării ordinii publice și din problemele conviețuirii sociale să treacă tot mai mult în competența organizațiilor obștești. Astfel, la Leningrad au fost create recent cu ajutorul muncitorilor de la uzinele „Kirov”, „Baltika” și de la fabrica „Skorohod” primele detașamente de miliție muncitorească; în întreprinderi și instituții există de mai mulți ani consilii de judecată tovarășească etc.

Este însă evident că tribunalele, procuratura, miliția continuă să existe și își vor continua activitatea pentru a lua măsurile prevăzute de legea penală în privința acelor persoane care sînt refractare față de măsurile educative luate de organizațiile obștești și care comit fapte penale care prezintă un sporit pericol social. Dar și în privința comiterii acestor fapte penale, organizațiile obștești pot lupta și nu numai după ce au observat la timp acest lucru și nu au luat măsurile cunvenite pentru a-l determina să renunțe la acest fel de viață. Ca urmare, într-o zi a săvîrșit o gravă infracțiune.

Dacă în exemplul dat mai sus s-ar fi intervenit și s-ar fi luat măsuri obștești, administrative sau disciplinare (atrăgerea atenției asupra comportării necorespunzătoare, mustrarea, avertismentul etc.) probabil că nu s-ar fi ajuns la comiterea infracțiunii.

În acest sens, N. S. Hrușciiov arată în raportul amintit că „un infractor va putea fi descoperit nu numai după ce se va fi comis infracțiunea, ci cînd se vor vădi abateri de la normele comportării sociale care îl pot duce la acțiuni antisociale” și că „oamenii îl pot înrîuri la timp pentru a curma înclinațiile sale vicioase”.

Astfel, în Uniunea Sovietică ca urmare a trecerii la construcția desfășurată a comunismului se pun bazele unui nou sistem care va înlocui treptat măsurile represive și însăși funcția represivă internă a statului.

Ion Manoliu
vice-președintele Tribunalului Suprem al R.P.R.

Au luptat pentru patrie

Fragment din romanul lui
MIHAIL ȘOLOHOV

Pe cerul albastru, orbitor de albastru — un soare învăpăiat de iulie și nori arari, răzlețiți de vânt, de o albeață neobișnuită. Pe drum — urme largi lăsate de șenilele tancurilor, întipărite precis în praful cenușiu și lăbărțate de urmele mașinilor. Iar pe de lături — stepa ce pare moartă din pricina arșiței: ierburi pleoștite de osteneală, pete de pământ sărat, strălucind palid, fără vlagă, o pinză de aer albastru și tremurătoare deasupra gorganelor depărtate, și atita liniște în jur că se aude de departe gheratul subțire al țistarilor și vibrează în aerul încins foșnetul sec iscat de aripioarele roșii ale unui greiere de cîmp.

Nikolai mergea în primele rânduri. Pe creasta dealului se înturnă și cuprinse într-o privire pe cei ce mai rămăseseră în viață după lupta de lință satul Suhoi Ilmen. O sută șaptesprezece oameni cu comandanți cu tot — resturile regimentului decimat sălbatic în ultimele lupte — păseau în coloană strînsă, mișcîndu-și anevoale picioarele și înghițind praful amărui de stepă, ridicat în rotocoale. Pe marginea drumului călca greu, puțin schiopătînd, căpitanul Sumskov, comandantul batalionului al doilea, care fusese rănit și, după moartea maiorului, preluase comanda regimentului; pe umărul lat al sergentului Liubcenko se leagăna steașul înfășurat al regimentului, cu pinza decolorată, primit înainte de retragere și adus aici de undeva din eşalonul al doilea; și tot așa, anevoie, căutînd să nu rămînă în urmă, păseau în șir ostașii răniți ușor, cu bandaje murdare de praful.

Era ceva măreț și înduioșător în mișcarea înceată a regimentului distrus, în pasul măsurat al oamenilor istoviți de lupte, de căldură, de nopțile nedormite și marșurile lunqi, și totuși gata oricînd, în orice clipă, să se așeze în dispozitiv și să primească iar lupta.

Nikolai iscodi cu o privire fugară chipurile cunoscute, supte și pîrlite. Cît de greu a fost încercat regimentul în aceste cinci zile blestemate! Simțînd că-i tremură buzele crăpate de arșiță, Nikolai se întoarse repede. Un hohot scurt, iscat fără veste, îi strînse gîtlejul într-un spasm; plecînd capul trăgînd pe ochi casca încinsă, pentru ca tovarășii să nu-i vadă lacrimile... „M-am tocit de tot, m-am ramolit. Și toate astea din cauza căldurii și a oboselei”, — își spuse, mișcînd greu picioarele obosite, ca de plumb, și străduindu-se din răspuneri să nu încetinescă pasul.

Acum mergea fără să se uite în jur, privind timp sub picioare, dar în fața ochilor îi reveneau, ca într-un vis stăruitor crîmpeie răzlete și uimitor de limpede întipărite în memorie, din lupta nu de mult sfîrșită care marcaseră începutul acestei mari retrageri. Vedeau iar avalanșa asurzitoare de tancuri germane, înaintînd năpraznic pe povîrnișul dealului, pistolarii înfășurați în praful scuiatul negru al exploziilor și pe ostașii batalionului vecin împărșiați pe cîmp, prin grîul necosit, retrăgîndu-se în dezordine. Apoi — lupta cu infanteria motorizată a dușmanului, iesirea din semiîncercuire, focul uciqător din flancuri, pâlăriile de floarea soarelui retezate de schije, mitraliera îngropată cu botul într-o gaură de obuz nu prea adîncă și mitraliorul ucis, aruncat de explozie pe spate și presărat tot cu petale aurii de floarea soarelui, ciudat și dureros stropite cu sînge.

În ziua aceea bombardierele nemțești pisaseră de patru ori sectorul înaintat al regimentului. Patru atacuri ale tancurilor dușmane fuseseră respinse. „S-au bătut bine, dar n-au re-

zistat” — se gîndi Nikolai cu durere, năpădit de amintiri.

Închizînd ochii pentru o clipă, văzu iar cîmpul de floarea soarelui, și volbură tirîndu-se pe pămîntul afinat printre rîndurile drepte, și mitraliorul ucis... În minte i se învălmășiră gînduri fără nici o legătură: că floarea soarelui n-a fost prășită, se vede, din pricină că în colhoz n-ajungea mîna de lucru; că și în alte colhozuri floarea soarelui stă tot așa neprășită de astă primăvară și năpădită de bălării; că mitraliorul a fost pesemne un om adevărat — altfel cum s-ar fi milostivit moartea să nu-l schimonosească și să-l lase să zacă așa, cu miinile întinse ca într-un tablou, întreg-întreguț și acoperit de petalele aurii ale florii soarelui ca de un steaș instalat? Pe urmă Nikolai își spuse că toate astea sînt fleacuri, că i-a fost dat să vadă mulți oameni adevărați sfirtecați de schije, pocîți într-un chip cumplit și ueruşinat, și că cu mitraliorul a fost pur și simplu o întîmplare: explozia a bubut și de jur împrejur s-a cernut floarea aurie, tinără, căzînd ușurel pe flăcăul ucis și atingîndu-i fața într-o ultimă mîngîiere pămîntească. Poate

că toate astea erau frumoase, dar în război frumusețea exterioară este profanată, de aceea i s-a și întipărit așa de adînc în minte mitraliorul cu veston albicios, decolorat, care își întinse miinile puternice pe pămîntul fierbinte și se uita drept la soare cu ochii albaștri turburați de apa morții.

Cu un efort de voință Nikolai izgoni amintirile dureroase. Și hotărî că cel mai bine e să nu se gîndească acum la nimic, să nu-și amintească de nimic, ci să meargă așa cu ochii închiși, prinzînd cu urechea ritmul greoi al pașilor și străduindu-se pe cît cu putință să uite de durerea surdă pe care o simțea în spate și în picioarele umflate.

Îl chinuia o sete cumplită. Știa că nu mai e nici o picătură de apă, cu toate acestea întinse mîna, așită bidonul și înghiți cu neplăcere salîva densă și viscoasă care îi umpluse gura.

Sus, pe deal, vîntul netezise drumul, măturîndu-l curat și cărînd praful în altă parte. Pe pămîntul qol, pașii pînă acum infundați în praful, răsunară neașteptat de sonor. Nikolai deschise ochii. Jos vedea cătunul — vreo cincizeci de case albe căzăcești, înconjurare de grădini — și albia largă a pîriului de stepă. De aici, de sus, căsuțele luminoase păreau risipite în neorînduială prin iarba prundișului.

Soldații care tăcuseră tot timpul se însuflețiră. Se auziră glasuri:

— Aici ar trebui să facem popas.

— Păi, sigur, de dimineață am bătut vreo treizeci de kilometri.

În spatele lui Nikolai cineva plescăi tare din buze și spuse cu glas răgușit:

— Apă de izvor, rece ca gheața, cite o jumătate de găleată de căciulă...

Trecînd pe lință o moară de vînt cu aripile nemîscate, coloana intră în sat. Lință garduri, viței roșcovani, cu pete, pășteau lenes iarba pîrjolită, undeva cotodăcea de zor o găină harnică, în grădinițele nalbele își plecau somnoroase căpșoarele de un roșu infocat, și o boare abia simțită înfiora ușor perdeaua de la o fereastră deschisă. Nikolai se simți deodată învăluit de atita liniște și pace încît deschise ochii mari și își opri răsufierea, de parcă i-ar fi fost teamă că acest tablou cunoscut și îndrăgît de mult, de mult, ar putea pieri dintr-o dată, s-ar

putea destrăma, ca un miraj, în aerul încins.

În piața în care loboda creștea deasă tropăit egal al infanteriei se domoli din nou. Se auzea numai cum foșneau în carimbi-firele strivite de iarba care presărase pe cizme o pulbere verzuie: în mirosul înecăcios al prafului se amesteca o aromă qingășă și tristă de lobodă înflorită.

Războiul ajunsese și în sătucul acesta pierdut în stepa nemărginită a Donului. Mașinile serviciului sanitar stăteau prin curți, lipite de pereții șoproanelor, pe ulițe forfoteau ostași dintr-o umătate de qeniu, camioane de trei tone, încărcate virf, duceau spre rîu scînduri de salcie proaspăt qeluite. În grădina din preajma pieții se instalase o baterie antiaeriană. Armele rînduite lință copaci, erau camuflerate cu grijă, pe valul de pămînt de lință tranșeele proaspăt săpate zăceau smocuri de iarbă ofilită, iar teava tunului din margine, înălțată amenințător, era prinsă într-o qingășă imbrățișare de o creanță viguroasă, pe care atîrnau unul lință altul mere necoapte, de un verde palid.

Zveaghîntev îl împinse pe Nikolai cu cotul, exclamînd bucuros:

— E bucătăria noastră, Mikola! Rîdică nasul mai sus! O să avem și popas, și rîu cu apă rece, și pe Petka Lisicenko cu bucătăria lui, ce naiba mai vrei?

Regimentul se instală chiar pe malul rîului, într-o grădină mare, părăgînită. Nikolai bău apa rece, puțin sălcie, cu înghițituri mici, întrerupîndu-se des și lipindu-și iar gura cu lăcomie de marginea qăleții. Uitîndu-se la el, Zveaghîntev îi spuse:

— Așa faci și cu scrisorile de la fciortu: citești puțin, te întrerupi și iar te apuci de citit. Mie nu-mi place să tărăgănez. În chestii din astea sînt nerăbdător. Hai, dă-mi căldarea că ai să te umfli.

Luă căldarea din miinile lui Nikolai și lăsînd capul pe spate bău îndelung, fără să-și traqă răsufierea, cu înghițituri mari, zgomotoase, ca de cal. Mărul lui Adam, acoperit cu păr roșcat și des ca peria, se mișca spasmodic, ochii cenușii, bulbucăți și blînzi erau pe jumătate închiși. După ce se sătură de bătut icni, își șterse cu mîneca vestonului buzele și bărbia udă și spuse nemulțumit:

— Apa nu-i prea gustoasă, atita are bun că-i rece și udă, cît despre sare s-ar mai putea scoate. Mai bei?

Nikolai clătîniă din cap în semn că nu, drept care Zveaghîntev îl întrebă pe neașteptate:

— Am băgat de seamă că-ți scrie mai mult băiatul, de la nevastă n-am prea văzut să primești scrisori. Ești văduv?

— N-am nevastă. Ne-am despărțit.

— De mult?

— Anul trecut.

— Așa! — se miră compătimitor Zveaghîntev. — Dar copiii cu cine stau? Dacă nu mă înșel ai doi.

— Doi. I-am dus la maică-mea.

— Tu ți-ai lăsat nevasta, Mikola?

— Nu, ea pe mine... Știi, chiar în prima zi de război am venit acasă dintr-o delegație și n-am mai găsit-o, plecase. A lăsat o scrisoare și a plecat...

Nikolai se destăinuia cu un sentiment de ușurare, dar pe urmă se încercă deodată și tăcu. Posomorîndu-se și încleștîndu-și gura se așeză la umbra unui măr și începu să se descalte.

Un an întreg purtase în suflet durerea asta a lui, neștiută de nimeni, pentru ca acum, așa deodată, fgră nici un rost, să-și deschidă inima în fața primului venit, numai fiindcă a deslușit în glasul lui accente de compătimire. De ce l-o fi luat gura pe dinainte? Ce-i pasă lui Zveaghîntev de suferința lui?

Zveaghîntev care nu vedea fața ascunsă și posomorită a lui Nikolai, continua să-i pună întrebări:

— Și dînsa, curva, și-a qăsit altul?

— Nu știu — răspunse sec Nikolai.

— Înseamnă că și-a qăsit! — repetă convins Zveaghîntev, clătîniînd cu tristețe din cap. — Ce neam de oameni mai sînt și muierile astea! Ești băiat arătos aveai pe semne, leafă bună, ce dracu-i mai trebuia? La copii nu s-a gîndit, căteaua?

Uitîndu-se atent la fața lui Nikolai, umbrită de cască, Zveaghîntev înțelese că nu trebuie să mai continue discuția asta. Cu tactul propriu al oamenilor simpli și buni, curmă vorba, oftînd și mutîndu-se stingaci, de pe un picior pe altul. Pe urmă i se făcu milă de omul acela mare și puternic, de tovarășul cu care lupta cot la cot de două luni și împărțea soarta amară de soldat, și simți nevoia să-l mîngîie, să-i vorbească despre ale lui; așezîndu-se alături începu:

— Ei, Mikola, nu-i mai duce dorul.

O să se termine războiul și atunci ai să vezi ce-o să mai fie. Bine că ți-au

Cincizeci de milioane de flori

Moscova se pregătește pentru marea sărbătoare a primăverii. Continuând să-și îngrijească cu cochetărie straiul alb, ea a început însă să-l pună în rânduială și pe cel pestril, al copacilor și florilor. E vremea. Soarele e tot mai blând și mai promițător.

Ce „toaletă” de primăvară își pregătește Moscova?

Mii de tei bătrini, de arțari cu frunze ascuțite, de brazi și meri au fost răsădiți zilele acestea în parcul „Cea de a 40-a aniversare a Comsomolului”, în scuaruri, pe străzi și bulevarde.

Programul prevede ca în primăvara aceasta să se răsădească zilnic cîte șase-șapte mii de copaci bătrini și săizeci-șaptezeci de mii de arbuști decorativi. În felul acesta, la sfîrșitul primăverii, podoaba verde a capitalei U.R.S.S. va număra două milioane de arbuști și un sfîr de milion de copaci.

Dorința moscoviților de a-și transforma orașul într-o grădina este atât de puternică, încît a fost nevoie să se organizeze o consfătuire specială a organelor de resort de pe lângă Sovetul orașenesc din Capitală.

Cu acest prilej au fost luate în discuție și cererile primite din partea întreprinderilor, instituțiilor, și a persoanelor particulare. Despre ce e vorba în aceste cereri? Să răsfoim cîteva. Uzina de automobile cere 1500 de rădăcini de berberis și 50 de plopi. Colectivul uzinei pentru aparate Roentgen vrea liliac și trandafiri. Pensionarul Vladimîr Gurșin are nevoie de anumite soiuri de garoafe.

Liliacul, trandafirul, garoafele, crinii și altele și altele alte flori — în total 50 de milioane — vor împodobi în curînd Moscova.

A doua tinerețe a monumentelor

Moscova — unul dintre cele mai bătrîne orașe rusești — se mîndrește cu valoroase monumente de arhitectură. Mărețul Kremlin cu bisericile sale întice, catedrala Vasill Blajenil, Teatrul Mare, palatul Ostanino și multe alte edificii din secolele trecute, sînt adevărate capodopere de arhitectură.

Printre ansamblurile monu-

mentale — prețioasă moștenire din epoca clasicismului rus — un loc deosebit îl ocupă o seamă de edificii construite după proiectele arhitecților M. Kazakov, I. Egofov, O. Bove, D. I. leardi și alții. Datînd de la sfîrșitul secolului XVIII și începutul celui de al XIX-lea, ele uimesc și azi prin desăvîrșirea formelor, prin finețea ornamentelor. Din inițiativa secției specializate a Institutului „Mosproekt”, au început lucrări de restaurare a acestor monumente. Clădirile își vor recăpăta înfățișarea inițială, detaliile dispărute vor fi reconstituite, pictura de pe pereții interiori va fi restaurată.

În felul acesta, monumentală clădire a fostului spital Golfin, azi spitalul orașenesc nr. 1, complexul arhitectonic Usacev-Naidenov și altele vor înfîșura primăvara cu o înfățișare înnoită.

Vinzătorul nevăzut

E miezul nopții. Pe străzile pustii trec ultimii pietoni grăbiți. Reclamele luminoase și-au închis ochii enormi, s-au închis și chioșcurile cu program special de seară. Dar, deodată, pietonul celibatar își aduce aminte că acasă n-are pline. Foarte calm, se îndreaptă spre automatul cel mai apropiat, introduce o monedă și capătă în schimb o frânzelă pufoasă, aromată.

Ce-i asta? Fantezie? Deocamdată, da.

Deocamdată, pe străzile Moscovei poți găsi, cu ajutorul automatelor, la orice oră, dulciuri, apă gazoasă, chibrituri ba chiar și creioane.

Automatele sînt foarte apreciate de moscoviți. Succesul de care se bucură arată în același timp că posibilitățile lor de utilizare trebuie să fie mult mai variate.

Primăvara asta sarcinile automatelor vor fi într-adevăr sporite. Caiete, figuri, diverse produse făinoase ca biscuiți, napolitane — iată doar cîteva din mărfurile noi cu care vor fi aprovizionate automatele.

Automatele intră tot mai mult în peisajul cotidian al Moscovei.

M. Ivanov

Moscova, martie 1959.

Moscova. Piața Universității

SCURT ITINERAR SENTIMENTAL

Există o seamă de „evidențe” sovietice absolute... Ele s-au zidit cu beton armat în conștiința opiniei publice mondiale. Ar fi absurd, de pildă, să pui sub semnul întrebării știința care a lansat primii bolizi către stele (poate doar reacționarii ultraveninoși s-o mai facă, sau clovnii); și totuși marile uzine de prejudecăți din Apus nu și-au închis toate compartimentele.

Așa, citim prin ziarle apusene destule năzbitii despre viața interioară a omului sovietic. (Adică un domeniu unde lipsesc marile probe materiale; unde — ca să poți limpezi adevărul — trebuie să trăiești în Uniune sau s-o descoperi nemijlocit). Se recunoaște, de pildă, că viața omului sovietic curge fără prăbușiri, dar se adaugă: și totodată fără surprize...; că tot acest curs e reglat de norme foarte stricte, foarte severe; că destinele oamenilor au fost uniformizate în cadrul colectivității, rigid; că viitorul îi este impus omului „din afară” — cică statul gîndește pentru el — și că personalitatea, originalitatea dacă vrei, au dispărut cu desăvîrșire. În „France Soir”, un oarecare H. Lazareff afirmă că nici nu se mai iubeste... în țara lui Pușkin!

Evident, pentru orice om — chiar dacă n-a fost niciodată în U.R.S.S. — astfel de afirmații apar groțesti de la prima reflecție.

Fără să le caut, o călătorie în Uniune mi-a dezvăluit cîteva cazuri deosebit de interesante în această privință.

„Oare a cita oară vedea Roșcin baletul acesta? (Detaliu rehibitat, veți spune, relevant de toți călătorii străini în U.R.S.S.: la un spectacol de succes, moscovitul vine de două-trei ori. Capacitate de a-și inova cîșii, pururi, frumosul...). N-o să ghi-ciți. La „Frumoasa din pădurea adormită”, tinărul Mihail Ivanovici Roșcin venea a 17-a oară!

Acolo l-am cunoscut, în penumbra mirifică a „Teatrului Mare”. Vecin de lojă, teribil de agitat, de inoportun; ofta mereu, tamponîndu-și fața lafă, pătrată, roșie, cu o batistă pe care o țin mînt și azi: mare cit o basma, o batistă de agricultor, care cere insistenț asortarea cu cisme. „Trăia” spectacolul, întregindu-i cu bălăi din picioare toate episoadele de maximă tensiune. Asta, poate, pentru că el, Mișa Ivanovici Roșcin, a visat cîndva — după cum mi-a mărturisit mai tîrziu — să se facă actor... Cu acel vis fierbinte și unic, sub semnul căruia își orînduiești de timpuriu existența.

Toate visurile se împlinesc în U.R.S.S.?

Al lui Roșcin, nu. De două ori a dat examen la Institutul de artă dramatică din Moscova, de două ori a picat. „În noaptea aceea, după ultima prăbușire, tare-aș fi vrut să mă culc și să nu mă mai scol niciodată!”

Final. S-a sculat, totuși. Explicația e simplisimă. De la 7 ani — de cînd recita primele poezii la serbările școlii — Mișa știa că nu-i doar „un copil”, ci un cetățean sovietic activ. A învățat mai departe. A intrat la Institutul geologic. Acum cutreieră și cotrobăiește pămîntul, din Caucaz la apele Tenseiului. A fost la diamantele din Iakuția; a descoperit minereuri la Mirnii. Splendid subiect pentru romanul epocii noastre: vechiul vis este sorbit de necesitate („Noua realitate”, cum o numea Mișa Roșcin), își descoperă noi aderențe și se contopește, se confundă pînă la urmă cu ea.

La teatru oștează. Dar nu și-ar schimba meseria nici pentru gloria lui Batalov.

Inginerului Dmitri Vladimirov, „statul” îi cerea să rămînă la Moscova. La Ministerul agriculturii. E unul dintre cei mai iscusiți specialiști în operațiile cadastrale pe marile spații verzi ale hărții. Dar Dmitri Vladimirov are pasiunea „operațiilor vii”, pe hărțile de lut și de iarbă. Acum doi ani a plecat în Kazahstan; s-a certat cu toți, cu șeful serviciului, cu directorul general, și a plecat. „Să știi că te vom aștepta să te-ntorci! Mai gîndește-te!” — i s-a strigat din urmă pe culoarele ministerului. După o lună l-a urmat și Fiana, nevastă-sa. A descins în Kazahstan într-o superbă rochie de mătase de Samarkand, a măsurat priveliștile cu ochi albi — era grozav cerul acela de un albastru suav, de zambilă, dar nu mișca nimic sub profunzimile lui — și a murmurat: „Cum o să trăim în pustiu acesta?”

După o lună, Dmitri Vladimirovici lucra iarăși la minister. Nevastă-sa fusese veșnic tristă în Kazahstan... Acum era el veșnic trist.

Final. l-am cunoscut la Moscova, unde se aflau doar în popas de vacanță Kazahstanezi. Negri de soare ca niște harapi. Mai tîrziu l-am condus la trenul de răsărit. Pe peron, Fiana Vladimirovna se uita tot timpul la ceas („Nu mai plecăm odată?”) și nu mai vedea nimic, nimic altceva decît un sat kazah îngropat în albastru de cer.

„Una dintre cele mai impresionante evidențe: omul comunismului nu cunoaște tirania grijilor materiale care să-l încătușeze total, absolut, refuzîndu-i gîndului alte orbite. Să mai exalt cifrele septenului? Anual: lîngă salariul lui Dmitri de 3.500 de ruble pe lună, statul mai pune 3.800 ca să-l ferească de boli, peste 800 pentru noile instituții social-culturale etc., etc. Omul își poate circumscrie viața sufletească într-o sferă superioară; singurul gînd îi este necontenit perfecționare morală: „a trăi frumos” este lozincă proclamată a fiecăruia și fiecare o poate realiza. Evident, uneori după lungi frămîntări. Ca în cazul Fianei.

...Cred că nicăieri pe lume nu ard atît de intens și de mistuitoare sentimentele.

I. Purcaru

Artiștii plastici romîni la Moscova

Ziarul „Sovetskaia Kultura” din 3 martie a consacrat următoarea cronică creațiilor expuse de artiștii plastici romîni la Expoziția de artă plastică a țărilor socialiste de la Moscova. Textul e reprodus cu unele prescurtări.

Creația artistică romînească ni se înfățișează a fi astăzi extrem de bogată și de variată. Încadrîndu-se în eforturile întregului popor, îndreptate spre țăurirea unei culturi noi, socialiste, punîndu-și tot talentul în slujba oamenilor muncii, maeștrii artei romînești au aflat noi izvoare de inspirație, au dobîndit noi puteri. Unitar și totuși extrem de variat, sectorul romînesc al Expoziției oferă nu numai o imagine de ansamblu a unității ideologice a expozanților, ci la o examinare mai atentă a fiecărei opere în parte, și o imagine realmente uimitoare a multitudinii individualităților creatoare.

Mulț interes trezește remarcabilul talent al pictorului Corneliu Baba, membru de onoare al Academiei de Arte a U.R.S.S. Monumentalele sale realizări, tablourile „Tărani” și „Odihna pe cîmp” pot fi socotite printre cele mai reușite lucrări ale Expoziției.

Chipurile contemporanilor, ale reprezentanților clasei muncitoare îi preocupă de asemenea pe mulți dintre pictorii romîni, care au prezentat lucrări la Expoziție. Eroii clasei muncitoare din România pot fi admirați în tabloul lui Tiberiu Kraus „Brigada de tineret a uzinei”, în lucrarea lui Ciucurencu intitulată „1 Mai” în tablourile lui M. H. Maxy, Octavian Anghelută, P. Codiță, G. Șaru, ale tinărului pictor D. Hatmanu. Măreția naturii romînești, frumusețile patriei sînt zugrăvite cu măiestrie, cu un neasemnat pitoresc de pictorul D. Gheță, M. Bunea, C. Demetrescu și H. Catargi.

Temele majore, chipurile dirze ale oamenilor din popor i-au inspirat deopotrivă și

pe maeștrii sculpturii, care, în ultimii ani, a luat în România o mare dezvoltare.

Astfel, Boris Caragea a înclinat indestructibilei prietenii sovieto-romine, grupul sculptural intitulat „Intinire”, în care autorul a exprimat bucuria oamenilor muncii romîni, ajutați să se elibereze de sub jugul fascist de către Armata Sovietică.

Admirabil realizate sînt și sculptura lui A. Szobotka, intitulată „Nașterea unei idei”, în care autorul înfățișează un inovator meditînd la rezolvarea unei probleme de producție, lucrarea lui Ion Irimescu intitulată „Oțelarul”, în care artistul a reușit să surprindă profundele frăsături umane ale modelului, precum și compozițiile „Primăvara vieții” de Lelia Zuaf, „Mineril” de M. Schulman și „Dans tărănesc” de maestrul Cornel Medrea.

Vorbînd despre grafica romînească, trebuie să arătăm că cea mai mare parte a lucrărilor prezentate la Expoziție se datorează generației mijlocii și tinere de artiști, așa încît în grafica de secolul, de pildă, își găsesc expresie cele mai diverse aspecte ale contemporaneității. Patosul muncii creatoare este admirabil redat de G. Ivancenco în gravurile reprezentînd minieri și metalurgiști. Cu multă măiestrie sînt lucrate ciclul „Reșea” al tinărului artist T. Vasaj și gravurile lui I. Mathyas intitulat „Muncitorii forestieri” și „Conștrucții de șosele”. Printre un ascuțit spirit de observație, prin finețea manierei și prin armonia culorilor se disting și lucrările grafice ale lui E. Dumitrescu și A. Iliuț. Valoroase ne apar și ilustrațiile Ligiei Macovei, îndeosebi la volumul autobiografic al lui Gorki „La stăpîni”, expresivele desene ale lui V. Kazar, reprezentînd partizani și muncitori contemporani.

M. Kuzmina

Telefon de buzunar

Anul trecut s-a anunțat că inginerul moscovit Lev Kuprianovici și-a instalat în automobil un post de telefon cu ajutorul căruia putea să cheme, chiar din mers, orice abonat al centralei urbane și, la rîndul lui, să fie chemat. Legătura era realizată prin unde hertziene.

Ulterior, ing. Kuprianovici a adus astfel de perfecționări aparatului său, încît l-a transformat în radiotelefon de buzunar. Într-adevăr de buzunar, întrucît volumul aparatului este numai de două ori mai mare decît al unui pachet de țigări. Greutatea noului telefon de buzunar, cu bateria de alimentare cu tot, este de o jumătate de kilogram, adică de trei ori mai mică decît cea a aparatului anterior.

Orașul tinereții

Călătorului ce străbate drumul Irkutskului în direcția lacului Baikal, regiunile din jur îi par la prima vedere cu totul sălbatice, neatinse de mîna omului. Curînd, însă, această impresie se spulberă. Rînd pe rînd se ivesc din desișul pădurii semnele Siberiei noi, industriale. La început apare linia de curent de înaltă tensiune, apoi, șuierînd prelung, se apropie în viteză o locomotivă electrică remorcînd un șir lung de vagoane încărcate cu cherestea. Și, pe măsură ce Irkutskul se depărtează, călătorul întîlnește tot mai des autovehicule, buldozere, mașinile autopropulsate, etc.

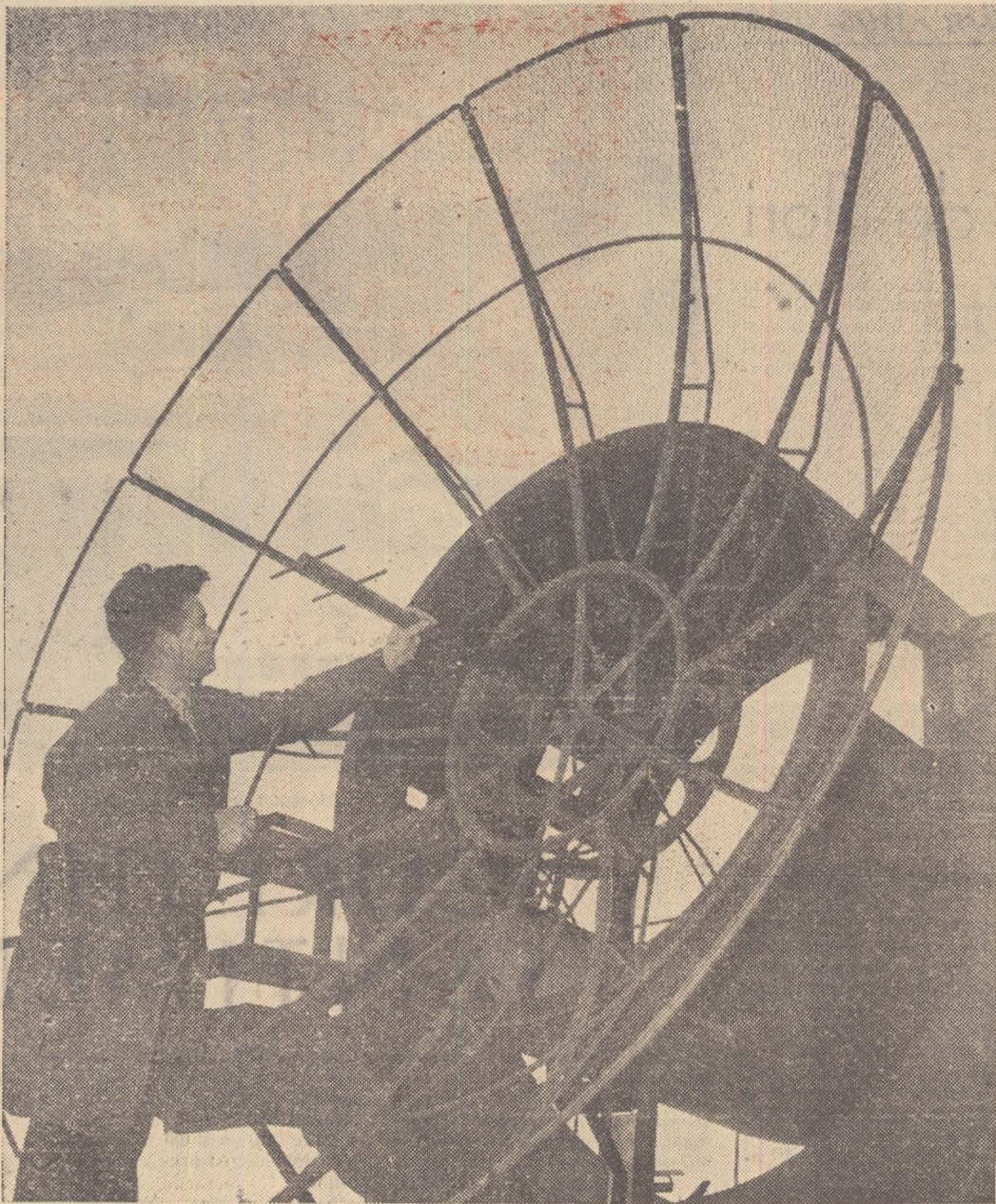
Pe la kilometrul 16, drumul este străjuit pe ambele părți de casele cu etaj ale așezării Șelehov. Locuitorii Irkutskului îi spun „orașul tinereții”, căci aici trăiesc tinerii constructori ai uzinei de aluminiu, un nou gigant industrial al Siberiei răsăritene. Corpurile principale ale uzinei sînt încă în faza de construcție, dar între timp au fost înălțate o uzină de beton și una de beton armat, ateliere de reparații mecanice, o fabrică de prelucrat lemn și o stație de cazane.

Pe șantierul uzinei de aluminiu lucrează mai bine de 2.000 de consomoliști, veniți din toate colțurile țării. La început ei au locuit în corturi, apoi s-au mutat în case construite de ei înșiși. Apoi și-au întemeiat familii. Astăzi, după doi ani de muncă pe noul șantier, ei se simt puternic legați de orașul tinereții, pe care îl fac din zi în zi mai frumos.

Un ser antigripal

În cursul epidemiei de gripă „asiatică”, provocată de virusul A-2, care a bîntuit în luna ianuarie, la Moscova a fost descoperit un ser antigripal care, după părerea virusologilor, apără împotriva gripei și a complicațiilor ei, contribuie la o evoluție mai ușoară a bolii.

Citorva mii de vinzătorii de la marile magazine G.U.M., T.U.M. și „Detskî mir” le-au fost aplicate măsuri profilactice. Datele preliminare arată că această măsură a dat rezultate pozitive, dar spre a trage concluzii mai precise este necesară o prelucrare mai minuțioasă a datelor culese.

Antena radiotelescopului de la Institutul de cercetări în domeniul magnetismului terestru, al ionosferei și difuzării undelor hertziene din regiunea Moscova.

Ultimul record de distanță în comunicațiile radiofonice este de ordinul a 500.000 de kilometri și a fost stabilit de racheta cosmică sovietică. Prima radiogramă a fost transmisă acum 63 de ani, în 24 martie 1896, la o distanță de 250 de metri, în aceeași țară care deține azi recordul mondial.

Peste cîteva zile, la 16 martie, se împlinesc 100 de ani de la nașterea celui care a creat această ramură tehnică care capătă astăzi o importanță covârșitoare pentru progresul omînității, savantul rus Alexandr Stepanovici Popov. Pornind de pe o solidă bază teoretică, el a construit în 1895 primul aparat

sensibil la semnale electrice transmise de la distanță prin intermediul undelor electromagnetice, așa-numitul „înregistrator de furtună” — primul radioreceptor din lume. În anul următor, a realizat și instalația de emisie. La cîteva luni după apariția articolului lui Popov în care erau descrise rezultatele

Radio-ele cucereste și timpul

obținute, italianul Marconi a brevetat o invenție analogă, pe care a făcut-o publică după cîteva ani. Dar prioritatea lui A. S. Popov în inventarea radioului a fost consfințită definitiv de către cel de-al IV-lea Congres mondial al electrotehnicienilor, ținut la Paris în anul 1900.

În același an 1900, Popov și colaboratorii lui au stabilit o legătură prin radio la 50 km., iar în anul următor distanța a fost dublată. De atunci încoace, raza de acțiune a emițătoarelor radiofonice a continuat să crească vertiginos. După primul război mondial se ajunseseră la 20.000 km, pentru ca în ianuarie 1959 distanța record să fie, cum arătăm la început, de 2.000.000 de ori mai mare decît în 1896.

Dar poate fi oare rezumată istoria de șase decenii a radioului la amănunțimea cursă a distanțelor? Fără îndoială că nu. Putem, cel mult, să ne mulțumim cu ilustrarea acestei istorii prin nivelul de dezvoltare atins astăzi de tehnica radiofonică.

Aplicațiile radiotehnicii nu se mai mărginesc însă de mult la aparatele de radio, al căror număr pe tot globul atinge astăzi 300.000.000, și la cele de televiziune—și ele din ce în ce mai răspândite. La drept vorbind, aplicațiile radio-electronicii sînt atât de multiple și variate, încît nici n-ar putea fi enumerate într-un articol. Domeniile acestor aplicații cuprind, între altele, fizica și chimia, geologia și energetica, matematicile și biologia, navigația și agricultura, medicina și meteorologia, astronautica și industria. Putem afirma chiar, fără teamă de exagerare, că progresul material al omînității nu mai este cu puțință fără dezvoltarea radio-electronicii. Pentru că radio-electronica înseamnă aparate din ce în ce mai perfecționate menite să asigure progresul disciplinelor științifice fundamentale, in-

semnează și realizarea deplină a vîntului de schimbare socială, în munca marilor societăți.

Una dintre direcțiile principale de dezvoltare a radiotehnicii este de a permite realizarea deplină a vîntului de schimbare socială, în munca marilor societăți.

La baza realizării stă vîntul industrial a Uniunii Sovietice, care și toate celelalte industrii, pe bază de bîne de la un miliard

Cînd te afli dincolo de hotarele patriei noastre și stai de vorbă cu ziaristi străini, cu oameni politici și de afaceri, auzi neapărat aceste cuvinte. „Misterul rus” a fost învoalat și atunci cînd și-a luat zborul spre cer primul satelit artificial al Pămîntului. S-a vorbit despre el de zeci de ori pînă atunci și-l mai invocă încă de multe ori cei care nu înțeleg viața noastră sovietică.

N-am să uit niciodată de invitația pe care ne-a făcut-o în orașul Salt Lake-City, din Statele Unite, un jurist destul de bogat care locuia într-o vilă micuță, împreună cu familia lui. Intimpărarea s-a petrecut la sfîrșitul anului 1955. Americanii aceia care erau absolvenți de colegiu, abonați, probabil, la cîteva ziare și reviste, aveau televizor și aparat de radio, automobil de ultimul tip și frigider, jucău base-ball și la ruletă. — Într-un cuvînt, se socoteau oameni instruiți — au cercetat cu evidentă uimire hainele, cămășile, cravatele, ghetele, ceasurile, aparatele de fotografie, butoanele, carnetele de însemnări, stilourile și chiar creioanele noastre, exclamînd din cînd în cînd: „O, o, very nice! Toate acestea sînt făcute în Uniunea Sovietică!” Și aceste lucruri țineau pentru ei, de „misterul rus”. Și pe cuvînt de onoare, că-mi venea să le spun că și noi facem automobile și avioane, vapoare și laminoare, telescoape puternice și nave subacvatice. Că în Uniunea Sovietică există reactoare atomice care lucrează nu mai prost, ci chiar mai bine decît cele create în S.U.A.

De atunci au trecut trei ani. Iar acum am în fața mea o scrisoare de la un prieten care se află la New York, la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. „Nu de mult — imi scrie prietenul — secretarul general al Asociației de prietenie americano-sovietică, Morford, a luat cuvîntul la New York și a declarat că în ultima vreme sînt tot mai dese intervențiile energice ale tineretului dornic să ale fapte și date noi despre viața școlii sovietice. Aceste deziderate ale tineretului, a spus Morford, se explică prin împrejurarea că înce-

Încă o dată despre

pînd cu luna ianuarie, în multe școli americane se organizează discuții cu tema „Ce este util în sistemul sovietic de învățămînt public”. Într-o școală new-yorkeză a și avut loc o asemenea discuție. Îți poți închipui — scrie prietenul meu — cum s-au lungit fețele profesorilor și inspectorilor cînd au constatat că în majoritatea zdrobitoare a lucrărilor, elevii americani scriau cu nevinovăție: întrucît sistemul sovietic de învățămînt s-a dovedit cel mai eficient, socotim necesar să propunem guvernului federal să-l introducă neîntîrziat și în Statele Unite.”

„Așa încît pe lingă „misterul” sputnikului și al pămînturilor deșelente, „misterul” planurilor cincinale și al artei ansamblului Moiseev, s-a mai adăugat un „mister” — sistemul sovietic de învățămînt. E adevărat că acum fețele și băieții americani care vor să învețe după sistemul nostru, sînt încă neavizați, cu toate că — trebuie să subliniez — lucrările cu pricina au fost scrise de elevi din ultima clasă a școlii medii. Dar timpul trece, și mai devreme sau mai tîrziu, tinerii americani vor înțelege lucruri mult mai importante și-și vor da seama că în America de astăzi, cauza și ideile școlii sovietice care le place așa de mult, nu pot fi purtate nici măcar pe aripile fanteziei. Își vor da seama fără doar și poate de asta.”

Acum cîva timp, într-un club din Moscova, un grup de fete și băieți de pe pămînturile deșelente au avut o înțîlnire cu fermieri canadieni și studenți de la institute agronomice. Vrînd, probabil să-și bată joc de un tractorist-un canadian s-a interesat cu superioritate, nu i-ar putea sfătui oare „domnul tractorist” ce să facă pentru ca și în Canada deselenirea pămînturilor să se desfășoare în același ritm ca în U.R.S.S.? Flăcăiandrul nu avea prea multă experiență în disputele politice cu subînțelesuri, dar nu și-a pierdut cumpătul. S-a gîndit puțin, — imaginîndu-și probabil întînderile nesfîrșite

și dragi ale sovhozului îndepărtat, de unde venise, — și a răspuns foarte serios:

— În primul rînd, în Canada trebuie construit socialismul.

Oaspeții canadieni au rîs și nu știu de ce, n-au mai continuat discuția.

Dar să ne întoarcem la „misterul” școlii noastre. În ultimii ani învățămîntul sovietic preocupă atât de mult lumea burgheză încît editurile sînt dispuse să consacre aceste probleme nemăsurate cărți. Recent, unul dintre cei mai mari specialiști americani în pedagogie, George C. Cowentes a publicat o lucrare intitulată destul de simbolic: „Învățămîntul sovietic e provocator”. Cartea este plină de citate, trimiteri, sublinieri și cu toate că în genere excelează prin enorme absurdități, lasă să se întrevadă printre rînduri o înțelegere și deorientare pe care i le-a provocat autorului revoluția culturală săvîrșită în Uniunea Sovietică. Cowentes scrie: „Una din cele dintîi impresii pe care le capătă, vizitînd Rusia, un om destul de cult sau cei care studiază problemele culturii ruse, este aceea că învățămîntul și educația se află acolo la un nivel foarte înalt, atît în ceea ce privește bazele teoretice, cît și cele practice.”

Dar George C. Cowentes nu vrea de loc să exalte succesele noastre. Oftînd și gemînd el spune că toate astea ar fi bune dacă n-ar exista sacrificiile pe care le-a făcut poporul rus pe altarul revoluției culturale.

Sacrificii... Cred că n-am să mă abat de la subiect spunînd cîte ceva despre „sacrificii”. Dacă în Apus se vorbește atîta despre ele e cazul să ne spunem și noi părerea.

Îmi aduc aminte că în Italia, la Genova, la mitingul închinat celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, am fost invitat să vorbesc despre viața și instruirea

tineretului sovietic. În beam, în liniștea sălii, 3.000 de oameni, s-au auzit pîștigăiat al unui în

— Dar cu ce preț!

În Rusia oamenii au str

la rînd!

Cîteva clipe a domni

lumea întorsese capul s

de bănci.

Peste drum, în subs

matograf, fusese organ

oră, adunarea lepădă

care sărbătoreau un a

mente din Ungaria”;

acolo se strecurase la

și individul cu glas pî

uit niciodată cum în

deodată, de la locul lu

bărbat înalt, cîrunt

cu pași apăsați către

se afla individul cu p

zut toți că are să-i cîr

me. Dar bătrînu și-a

a scoș cureaua și rid

capului, s-a adresat

omului speriat, ci tut

și rîspicat:

— Dacă ar fi nevoie

așa — (și a înfășur

stringînd-o tot mai mu

copiii mei să poată în

te o meserie, și să dev

siguri de viitorul lor,

mor de foame, să mă

aș strînge cureaua, și

și aș fi mindru de m

string cureaua și nu

schimb, și copiii mei

gă pe același drum pe

și să rabde de foam

nu și mai rău, atunci

Și apucînd cureaua

uriași, aproape fără

bătrînu o sîșie în d

tură asurzitoare, de

pușca în sală.

Stăteau pe scenă u

de tăcerea indescript

Electronica spațiului

și agricultura din care fi treptat e-

mai substanțiale dezvoltarea ne este adu- lui. Cel mai în această considerabil ea Sovietică rachetelor și nsarea celor a nenumă- meteorologice artificiale a numai grație a combustivelor folosite, și sistemu- leghidare și a funcționat oșabilă, evi- ul de dibuiri lătesc fiecare illștii ameri- naveral. De impresionant spațiul cos- 4 octombrie datorate în or perfecțio- adiotehnicie- ală bor- chetelor pen- transmiterea torilor.

prodigioase mul rând, a- nomii națio- vietice. In- e sovietică, e ramuri in- vultă într-un In acest sec- scut în răs- 18—1957) de 58, industria 5 milioane și televizo- de aparate ductori, mai milioane de aproximativ rite piese de

radio. La Expoziția Universală de la Bruxelles, aparatura ra- dio-electronică sovietică a dobân- dit 25 de distincții între care șase „Grand Prix” și opt meda- lii de aur. În momentul de față, nu există instalație radio- electronică, oricât de complica- tă, pe care industria sovietică să nu o poată produce. Iar din cifrele de control ale septenalu- lui reiese limpede că în viitorii șapte ani radiotehnica și elec- tronica sovietică vor face un și mai mare pas înainte.

Cele mai interesante noutăți în domeniul televiziunii. În timp ce în anul 1951 în U.R.S.S. erau două telecentre, cele din Moscova și Leningrad, în mo- mentul de față peste 50 de ora- șe sovietice au posturi de tele- vizune, iar alte 10 orașe prime- sc, prin radio-releu sau cab- blu, programele televizate de centrele învecinate. Rețeaua de releu și cabluri se extinde tot mai mult. Nu mai e departe vremea cind emisiunile studi- urilor centrale vor fi recepționate în orice punct locuit al părții europene a țării. În cursul sep- tenalului vor fi construite și 100 de noi telecentre locale. Dar progresul nu este numai cantita- tiv. Specialiștii sovietici au e- laborat câteva sisteme de tele- vizune în culori.

Istoria radioului a integritat — paralel cu sporirea ver- tiginoasă a distanței de trans- misiune — un fenomen interesant și care se arată a fi din ce în ce mai promițător de noi realizări tehnice minunate. Este vorba de micșorarea neconținută a lungi- mii de undă. În ultima perioadă, undele scurte — care, la vremea lor, i-au entuziasmat pe radiofoniști — au fost înlocuite de undele ultrascurte. Acestea au dat naștere televiziunii, radiolocației și radioastronomiei. Un cunoscut specialist în radio- tehnică, acad. V. Kotelnikov, a calculat o dată că la fiecare șapte ani lungimea undelor her-

zienze utilizate a descreșcut în medie de zece ori. Prin mențin- nerea acestui ritm, ne putem aștepta în cursul septenalului la noi surprize.

O altă problemă de perspec- tivă semnalată de acad. V. Ko- telnikov este perfecționarea co- municațiilor radiotelefonice prin introducerea așa-numitului ghid de unde, în care nu apar para- ziți, iar numărul canalelor este aproape nelimitat. Ca atare, printr-un ghid de unde se pot efectua simultan zeci de mii de convorbiri, și se transmit zeci de emisiuni de televiziune. Con- form unor calcule aproximative, costul unui sistem de transmisie cu ghid de unde nu va depăși cheltuielile necesitate de con- struirea unei linii de radioreleu. Pe viitor, prin folosirea unei largi rețele de ghiduri de unde, vor dispărea, poaște, centralele tele- fonice interurbane, căci toate posturile din cuprinsul unei țări vor putea fi legate direct, ca în interiorul unui singur oraș.

Lămpile electronice au făcut epocă în radiofonie, au dat naș- tere unor aparate și instalații de mare efect; și nu amintim decât de mașinile automate de calculat. Acestea sînt însă prea voluminoase și cu timpul incon- venientul se transformă într-o frînă. Semiconductorii au apă- rut la timp pe arena tehnicii, pentru a le lua locul. Cu toate că asupra lor acționează armate întregi de savanți, semiconduc- torii abia încep să-și dezvăluie însușirile minunate. Ceea ce este sigur, însă, e că ei fac ca mul- te invenții descrise pînă acum numai în literatura științifico- fantastică să devină pe deplin posibile și foarte apropiate. În U.R.S.S. se fabrică de pe acum minusculele aparate de radio „Sputnik” — care cîntăresc mai puțin de un kilogram și au măr-imea unei cărți format de buzunar — mașini de calculat portabile, baterii helioelectrice ca acelea de pe Sputnik III, ce alimentează radio-emitaorul „Maia”, aflat încă în comuni- cație cu Pămîntul după peste 4.000 de rotații și 10 luni de zbor în Cosmos.

Pronosticuri? Este desigur hazardat să facem. Evoluția științei și tehnicii sovietice ne-a învățat acest lucru prin șuvoiul de surprize din ultima vreme, care au întrecut cele mai cute- zătoare prevederi.

M. Fodoreanu

ȘTIINȚA și VIAȚA

„COROANA” globului pămîntesc

În multe privințe, planeta noastră ne este mai puțin cunoscută ca alte planete învecinate ale sistemului solar. Sintem prea lipiți de suprafața ei și nu avem perspectiva necesară pentru a o contempla și observa din depăr- tare. Dacă planeta Marte sau Venus pot fi observate de un singur om cu ajutorul unui telescop, Pămîntul nu poate fi studiat în an- sambul lui decât de un cercetător colectiv. Fi- zica și comportamentul planetei noastre sînt în mod principal inaccesibile observatorului Individual; ele necesită o muncă de cercetare

tim că lansarea primei rachete americane inter- planetare a eșuat, iar a doua rachetă americană interplanetară nu a urmat orbita dinainte sta- bilită, fiind în același timp și mult mai mică decât cea sovietică. În schimb, prima planetă artificială lansată de U.R.S.S., a corespuns în mod strălucit tuturor așteptărilor. Sateliții și planeta artificială sovietică au furnizat științei o serie de date noi cu privire la spațiul ce în- conjoară Pămîntul. Una din cele mai importante descoperiri se referă la existența a două straturi de particule energice încărcate electric (în ma- joritate electroni), care înconjoară Pămîntul ca un

O PASIONANTĂ PROBLEMĂ ȘTIINȚIFICĂ PE CALE DE A FI REZOLVATĂ

organizată și planificată după obiectivele cele mai importante impuse de dezvoltarea științei. Rolul acestui cercetător colectiv, condus după un plan de cercetare stabilit dinainte, a fost pre- luat de Anul Geofizic Internațional, la lucrările cărora savanții sovietici au luat o parte însem- nată, îmbogățind cu contribuții capitale cuno- ștințele noastre despre natura planetei pe care trăim. Pentru a cerceta în mod special struc- tura materială a spațiilor ce înconjoară Pămîntul au fost lansați o serie de sateliți artificiali și nenumărate rachete meteorologice iar în ul- timul timp două planete artificiale. În toate a- ceste domenii, după cum se știe, realizările științei și tehnicii sovietice au depășit atât în timp cit și în calitate realizările celor mai dez- voltate țări occidentale. Este suficient să amin-

bri — primul începînd la o înălțime de 400—1000 km, iar celălalt la o înălțime de 7—8 raze pămîntesti. Structura acestui strat concentric de particule încărcate a fost clarificată de Serghei Vernov, membru corespondent al Aca- demiei de Științe a U.R.S.S., cunoscut specialist în domeniul radiației cosmice — în colaborare cu A. Ciudakov. La început s-a crezut că aceste concentrații de particule încărcate vor prezenta anumite pericole pentru viitorii pasageri ai navelor cosmice, datorită radiațiilor Roentgen produse de ele. Dar s-a văzut că aceste temeri sînt exagerate și că viitorii pasageri cosmici se pot apăra cu ușurință împotriva acțiunii nocive a particulelor din cele două straturi.

Una din problemele cele mai interesante este clarificarea cauzelor care au dus la apariția și la menținerea concentrațiilor stratificate de par- ticule încărcate și dotate cu energii atât de ridi- cate. În această privință există puncte de ve- dere diferite. Prof. Vernov explică apariția a- cestor straturi prin niște efecte induse ale ra- diației cosmice primare. Conform acestei ipo- teze, sub acțiunea radiației cosmice primare apar în straturile de jos ale atmosferei neutroni, care se dezintegrează, dînd naștere la protoni și electroni. În anumite condiții aceste particule încărcate sînt captate de cimpul magnetic al Pămîntului și datorită acestei acțiuni apar cele două straturi concentrice. Există însă și o altă ipoteză elaborată de cunoscutul astrofizician sovietic Șklovski în colaborare cu V. I. Kra- sovski. Conform acestei ipoteze, razele cosmice nu joacă nici un rol în concentrarea de par- ticule încărcate dotate cu energii înalte — acestea au apărut în urma unui anumit efect de acce- lerare exercitat asupra unei părți a radiației corpusculare provenită din Soare. Mai mult, prof. Șklovski emite ipoteza foarte îndrăzneță că stratul de jos al particulelor încărcate ar avea o proveniență artificială. După părerea sa, apariția acestui strat s-ar datora efectelor ulterioare ale experiențelor nucleare efectuate în statele de sud ale S.U.A.

Multe din aceste explozii experimentale au avut loc la înălțimi de 100—200 km și, așa cum a anunțat presa științifică, în urma acestor ex- plozii la o distanță de peste 3000 km de la locul experienței a apărut un foarte ciudat fenomen de lumină polară, datorită precum se știe ac- ționii cimpului magnetic al Pămîntului. Ei bine, prof. Șklovski presupune că electronii primului strat concentrat provin din procesele de dezinte- grare radioactivă provocate în straturi ale at- mosferei de exploziile nucleare. Deși astăzi este încă prematur să se vorbească despre efectele geofizice ale acestui strat concentrat de par- ticule, totuși el poate să exercite efecte incalcu- labile asupra atmosferei terestre. Acest fapt vine să susțină cu un nou și puternic argument justetea punctului de vedere susținut de milio- nele de oameni din toată lumea: încetarea ex- perimențelor nucleare.

Datorită oamenilor de știință sovietici, dato- rita sateliților artificiali creați de ei, noi privim acum planeta noastră pe dinafară și ea începe să ne releve rînd pe rînd taine care pînă acum erau inaccesibile ochiului nostru.

A. Adjubei

I. Toth

„misterul rus”

ve vor- e aflau tă gla-

crificii, astea l uia ani

Toată ul rînd

i cine- aceeași fasciste „veni- că de nostru -am să ordată, ildat un idreptat i, unde m cre- uă pal- haina, easupra asta nu ind rar

ng uite pumn, ntru că a cape- ri culți, fera să dar tot ar cînd imie în mear- pers eu, a, dacă dracu l ii săl efort, trosni- tras cu

întil urmase

după trosnirea și, apoi de uraganul de aplauze și strigăte de „viva!”, cu care sala l-a răsplătit pe italianul ace- la bătrîn pentru discursul lui scurt și atât de frumos.

Mi-e greu să mai adaug ceva la cu- vintele acestui om care a muncit toată viața, a nădăjduit în ceva mai bun și-și sfîrșește zilele înșelat, dezamă- git.

Noi însă am știut întotdeauna pen- tru ce stringem curea...

Da, nu ne rușinăm, ci, dimpotrivă, ne mindrim că lipsindu-ne de multe, folosind rațional bogățiile noastre, ne-am îngrijit în vremurile cele mai grele de învățămînt, de școală, de cul- tură. Pentru oamenii din generația mea, primele facultăți muncitorești sînt o istorie îndepărtată. Dar ele ne vin în minte acum, cînd am făcut un nou salt de importanță excepțională, în dezvoltarea învățămîntului, acum cînd preluînd tot ce-i mai bun din ceea ce a adunat școala sovietică în patruzeci și ceva de ani de existență, punem în fața ei sarcini și mai însemnate! De unde posibilități atât de grandioase, de unde am sorbit noi puteri?

A fost o vreme cînd frații noștri mai mari, tații și mamele noastre, obosiți după o zi de muncă și, poaște, deseori flămînzii, veneau în clase reci și înclă- ștînd dinții pînă la durere, pătrundeau cu înverșunare, da, cu înverșunare, tai- nele învățurii. Iar după ce se întor- ceau acasă, la lumina slabă a becuri- lor de 20 de wați, li citeau pe Tolstoi și pe Stendhal, învățau pe derost cu- vintele nemuritorului Danko și versuri- le lui Vladimir Maiakovski.

Da, ne mindrim că în anii de foame- le și distrugere, părinții noștri, strin- gînd curea, trimiteau orice petec de hirtie nu la băcăni, pentru împachetat (cite anecdote n-au circulat atunci, despre scrumbiile care nimereau de pe cîntar direct în minile cumpărătoru- lui!) ci la tipografia și școli, la facul-

ități muncitorești. Da, nu regretăm că ne-am obișnuit ceva mai tirziu cu pă- lăria și cravata, decât anumiți gentle- mani „instruiți”, ci ne închinăm adînc în fața celor mai vîrstnici, care lipsin- du-se de multe îl jucau pe Schiller în cluburi muncitorești, organizau procese literare despre Oneghin și în jocurile lor copilărești îi executau pe Franco și Mussolini — trădătorii popoarelor spa- niol și italian.

Am socotit și socotim că este mult mai important să educi în om noblețea sufletească, simțul adevărului și dra- gostea de muncă, decât să-l înveți să facă reverențe și să zîmbească cînd n-are deloc chef de așa ceva.

Noi, am învățat ceea ce-i esențial în viață.

O, cite cuvînte usturătoare nu ne-a fost dat să auzim de la o seamă de specialiști străini, pînă a venit vremea ca pe domnul Eisenhower să-l chinuie insomnia în Casa Albă, alarmat de știrile despre luna roșie! De altfel, trebuie spus că pe primii specialiști care ne-au ajutat cîndva, cu o bună- voință drămuțată, să construim uzine, i-am plătit cu aur și le dădeam la de- sert portocale, portocale despre a că- ror culoare și miros, milioane de băie- ței și fetițe sovietice nu știau nimic în anii de început ai construcției so- cialiste.

Mai țîn minte și acum o întimplare, povestită de un maestru de la o uzină din Moscova. Prin anul 1930, împreu- nă cu alți muncitori tineri, a cîștigat ceasul de aur masiv al unui specialist străin.

Lucrurile s-au petrecut așa. Uzina a primit din Germania un laminor pen- tru laminarea la rece, a foilor de oțel subțiri. Specialistul străin, reprezentant al lui Krupp, a anunțat că instalarea lui va dura trei luni. Comitetul de partid și direcțiunea, au propus însă muncitorilor alt termen — trei săptă- mini.

— Trei săptămîni! — s-a revoltat

Înginerul german, posesor a nenumăra- le diplome și medații de aur, argint și bronz. — E imposibil! Nu s-a mai po- menit! Descurcați-vă singuri, eu mă spăl pe mîini! Doar n-am înnebunit! Mă prind pe orice că e imposibil!..

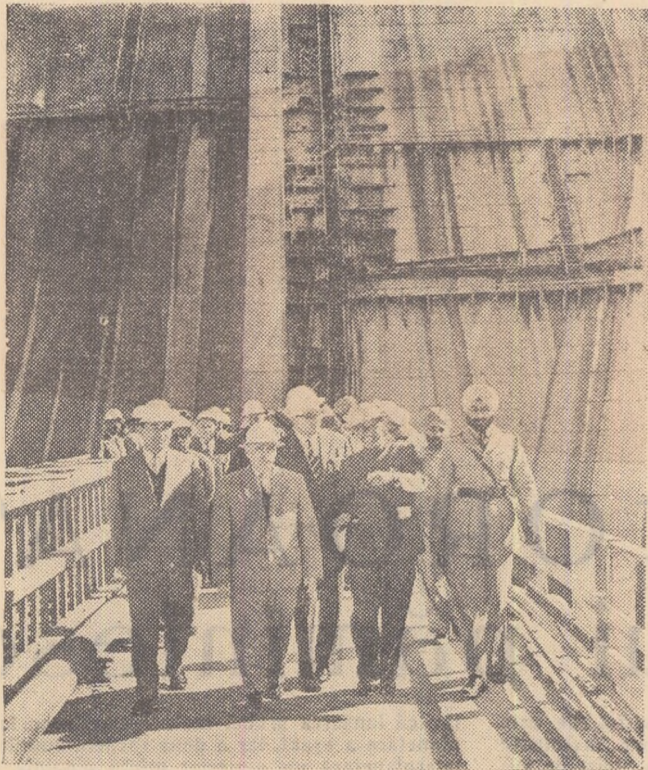
Și a pus zălog ceasul de aur, cadou de la Krupp. Era sigur că nu-l va pierde.

Timp de trei săptămîni oamenii n-au dormit, n-au mîncat pe săturate. Mor- mane de cărți au apărut pe podeaua secției. Au adus de la facultatea mun- citorească un bătrîn profesor de alge- bră, pe care l-au făcut consultant știin- țific principal. Au schițat pe zăpadă scheme uriașe, s-au chinuit, au înjurat dar... au instalat agregatul. Și nu pen- tru că ar fi ținut să cîștige ceasul lui Krupp! De altfel, ceasul l-au în- apoiat.

Cine poate socoti ce au însemnat pentru muncitorii, încă flăcăiandri, cele trei săptămîni și altele altele care au urmat, pline de setea de a ști, de a realiza! S-a îmbogățit nu numai creierul, acumînd date mărețe din fizică și matematică, chimie și biologie, isto- rie, literatură și filozofie — ci s-a îm- bogățit și sufletul, a devenit mai fer- mă voința și convingerea, convingerea comunistă, care a încununat acest proces titanice de educație a tinereilor ge- nerații.

Munca pentru fericirea poporului a fost primul profesor al poporului.

Împreună cu statul nostru a crescut și școala sovietică. Ea nu și-a format numai principii proprii de învățămînt, ci a creat și a tradus în viață un sist- em nou, comunist, de educație. Mihail Ivanovici Kalinin spunea că procesul de educație este mai larg decât proce- sul de învățămînt propriu zis. Iar astăzi, cînd școala sovietică atrage aten- ția milioaneilor de oameni din lumea întreagă, cînd pînă și apologeții lumii burgheze își scot cu respect pălăria în fața ei, oamenii aceștia, fără să-și dea seama, aprobă de fapt sistemul sovie- tic de educație a tineretului. Ei (da, da, oricît v-ar părea de stranii, dom- nilor!) își scot pălăria în fața ideilor comuniste!

Membrii delegației guvernamentale sovietice vizitând șantierul marelui complex hidrotehnic de la Bhakra - Han gal (statul Pendjab).

Colaborarea sovieto-indiană

Primirea deosebit de cordială și caldele manifestații de simpatie cu care sînt pretutindeni întâmpinați membrii delegației guvernamentale sovietice care vizitează de peste două săptămîni India depășesc cu mult regulile ospitalității tradiționale. Ele sînt mărturia unei mari recunoștințe și admirații pentru țara care a dat și continuă să dea față de lină republică indiană dovada unei generozități de care este capabil numai un stat socialist.

Urmînd cu fidelitate indicațiile lui Lenin, care întrevăzuse viitorul luminos al unei Indii independente, eliberate din lanțurile colonialismului, conducătorii sovietici au întins o mîna frățească de ajutor poporului indian trezit la viață, dar lipsit încă de acele cuceriri economice care să-i asigure independența greu cîștigată în luptă. Uimitoarele realizări ale popoarelor sovietice constituie un exemplu însuflitor și pentru poporul de sute de milioane al străvechii țări asiatice. Dar pe lîngă exemplu, Uniunea Sovietică a oferit cu dăruire, potrivit principiilor după care se călăuzește un stat socialist, asistența materială și tehnică, experiența și specialiștii săi, precum și credite financiare însemnate pentru a ajuta India să-și realizeze programul de ridicare industrială a țării.

Colaborarea economică sovieto-indiană, începută prin încheierea primului acord comercial, încheiat în decembrie 1953 s-a dezvoltat considerabil în anii următori, ajungînd, de pildă, în ce privește schimburile comerciale, de la valoarea totală de 10 milioane rupii, în primul an, la 600 milioane în 1959.

În februarie 1955, Republica India a semnat acordul prin care Uniunea Sovietică se oferea să construiască la Bhilai marele combinat siderurgic, a cărui primă secție — uzina producătoare de fontă, a și fost dată recent în funcțiune. În acest interval, 115 vapoare încărcate la Odesa cu mașini și utilaje sovietice au fost descărcate în porturile indiene și îndreptate spre viitorul centru al siderurgiei din Republica India. U.R.S.S. a oferit Indiei această primă zestre de industrie grea, în condiții de credit pe care nici o țară capitalistă nu s-ar fi putut învrednici s-o ofere.

În noiembrie 1957 Uniunea Sovietică a acordat Indiei un nou credit de 500 milioane ruble (600 milioane rupii), în vederea creării altor unități industriale importante: o uzină de construcții de mașini cu o capacitate de producție de 80.000 tone, utilaje și mașini grele, o uzină de utilaje minier, o termocentrală cu o putere instalată de 250.000 kW, o fabrică de lentile optice.

Prin același acord se prevăd însemnate credite sovietice pentru crearea și dezvoltarea primului bazin carbonifer indian Korba, care urmează să producă 2,5 milioane tone cărbune pe an.

Simpla enumerare a acestor construcții la care Uniunea Sovietică aduce aproape totul, începînd cu creditele și sfîrșind cu tehnicienii care predau Indiei noile unități industriale în stare de funcțiune și califică totodată numeroase cadre indiene capabile să le mențină în funcțiune, oglindește însemnătatea imensă a ajutorului sovietic pentru realizarea celui de-al

doilea plan cincinal indian. După cum se știe, acest plan economic are ca obiective principale crearea unei baze de producție metalurgică și de utilaj greu și lărgirea resurselor energetice.

La acest capitol al asigurării unei baze energetice, Uniunea Sovietică are marele merit de a fi descoperit literalmente petrolul indian. Pînă la investigațiile făcute de geologii sovietici pe pămîntul Indiei, în 1955-1956, erau încă valabile afirmațiile „specialiștilor” occidentali, care susțineau că în subsolul indian — cu excepția statului Assam, unde o exploatare petroliferă este concesionată unor trusturi monopoliste aparținînd cartelului mondial al petrolului — nu se mai află nici o urmă de petrol. Dezmințindu-i categoric pe acești agenți ai firmelor anglo-americane interesate să-și mențină monopolul exportului de produse petrolifere în India, experții sovietici au stabilit toate datele cerute de explorarea și exploatarea modernă a acestor zăcămintele. Ei au alcătuit un plan de prospecțiuni eşalonate pe 5 ani, plan care a fost imediat aprobat de guvernul indian.

În situația care s-a creat, firmele monopoliste din Anglia, S.U.A., Olanda etc. au încercat să-și ofere serviciile pentru a nu scăpa din mîna exploatarea petrolului indian. Ofertele lor au fost însă respinse, deoarece și de data aceasta „ajutorul” oferit era legat de cunoscutele condiții de subordonare politică, de care nu se pot lipsi imperialiștii în relațiile economice cu țările slab dezvoltate. La sfîrșitul anului trecut, guvernul indian a declinat oferta unui trust petrolifer american care ar fi dorit să construiască o rafinărie de petrol în India. În schimb, această primă rafinărie va fi construită în India de către R. P. Romînia, în baza recentului acord romîno-indian.

Astfel, India va începe în curînd punerea în valoare a resurselor petrolifere proprii, economisindu-și anual 1 miliard rupii, valoarea actuală a importului de produse petrolifere.

O însemnătate deosebită pentru dezvoltarea relațiilor economice sovieto-indiene și pentru prosperitatea economiei indiene o are noul acord economic de lungă durată încheiat la 16 noiembrie 1958. Intreaga presă indiană a salutat cu mare satisfacție acest acord, care asigură extinderea unui comerț echilibrat și reciproc avantajos între cele două țări.

Ajutorul sovietic acordat Indiei mai are încă numeroase alte aspecte. Așa, de pildă, în decembrie 1958 a fost semnat la Moscova un acord prin care guvernul sovietic dăruiește Indiei utilajul pentru echiparea laboratoarelor Institutului tehnologic din Bombay.

Admirația și recunoștința sînt sentimentele pe care întregul popor indian le nutrește față de marele său prieten — poporul sovietic. Prietenia sovieto-indiană are o bază traică și se adîncește necontenit. „Aceasta este o prietenie — spunea primul ministru al Indiei, Jawaharlal Nehru, la dîneul oferit zilele trecute în cîntea delegației guvernamentale a U.R.S.S. — care nu poate fi schimbată și care nu poate fi zdruncinată. Socot că această prietenie este fără îndoială un lucru bun pentru țara mea. Sper că ea este un lucru bun și pentru Uniunea Sovietică și pentru restul lumii”.

Dintr-o călătorie în Orientul apropiat și Etiopia

Pe Mohamed Mandur, profesor de limbă și literatură arabă la universitatea din Cairo, l-am cunoscut la congresul scriitorilor afro-asiatici, care s-a ținut în decembrie 1957. Este un bărbat robust, plin de optimism, a cărui prietenie o cîștigi din primul moment. La tribună se perindau vorbitorii unul după altul, exprimîndu-se în limbile țărilor lor, poate puțin prea volubile și prea sonore pentru noi. Din însuflețirea cu care vorbeau, am priceput că problema pe care o dezbăteau era primordială pentru ei.

— Importanța ei constă — mi-a explicat Mandur — în aceea că noi, scriitorii de limbă arabă, putem ajunge cel mai ușor și mai repede la unitate. Limba este aceea care, în veacurile de robie colonialistă, ne-a ajutat să nu ne destrămăm, să nu ne pierdem ca națiune. Strînși cu toții la un loc, putem trece acum la o nouă renaștere a milenarei noastre culturi, putem reface contactele cu celelalte culturi, reintra în circuitul patrimoniului spiritual universal. Robia feudalilor turci a așternut peste poporul arab vălul celei mai profunde ignoranțe. Celălalt colonialism — al occidentalilor — a importat literatura burgheză, străină maselor largi. Noi, scriitorii legați de popor, trebuie să creăm o literatură izvoită din viața lui liberă de astăzi, să traducem și să facem cunoscută literatura contemporană militantă și, în primul rînd pe cea sovietică, — literatura unui popor care, cu un ritm nemaicunoscut în istorie a plămădit o civilizație nouă. Popoarele arabe trebuie s-o cunoască, s-o confrunte, s-o considere ca pe o literatură ce nu trebuie să lipsească din bibliotecile lor.

— Dealtfel — mă informă mai departe interlocutorul — eu sînt un activ adept al ei. Editez, lunar, revista „Arsark” (Răsăritul), consacrată cunoașterii Uniunii Sovietice.

Plin de bună voință profesorul îmi schiță tabloul realității culturale din țara sa.

— Dacă înaintea literatură burgheză, sosită aici

în limbile engleză și franceză, putea fi abordată numai de intelectualitatea noastră, după cel de-al doilea război, am fost năpădiți din partea ocleroși occidentali de un dumping al literaturii lor politice, diversioniste și politice, mai ales, oferită maselor largi de data aceasta.

Vizitînd orașul mi-am

secretariului general al Ligii Arabe, ei l-au întrebat îngrozii dacă filmele sovietice, care rulau atunci în cadrul săptămîni festive, spectacolul de circ sovietic și trupa de balet sovietic care erau anunțate, nu sînt cumva o „penetrație comunistă”? „Dar se joacă — li s-a răspuns — mai multe filme america-

Coperta unui număr al revistei „Arsark”

dat seama cît adevăr era în această afirmație. Pînă în cel mai îndepărtat cartier din Cairo, în chioșcuri sau trînte direct pe trotuare, am văzut maldăre de comicsuri, cărți cu coperte însingurate, traduse în arabă.

— La Congres — a continuat Mandur — s-a adoptat hotărîrea ca scriitorii arabi să boicoteze editurile care se folosesc de noi ca să traducem literatura lor mercantilă și antieducativă. Recent a luat ființă, purtînd, pentru a-și camufla adevăratul rost, numele unui om progresist american, încă un asemenea „institut”. În schimbul unor onorarii mari această instituție caută să ademenească scriitorii să transpună în limba lui Hafiz isprăviile gangsterilor și incităriile la asasinat și vrăjmășie ale războiului rece”.

Pe timpul cînd mă aflam la Cairo, venise și o delegație numeroasă de ziaristi americani. În interviul pe care l-am luat

ne, se vînd ziere și cărți americane. Credeți că asta înseamnă „penetrația imperialismului american”?

— În tot timpul călătoriei pe care am făcut-o în Orientul apropiat și în Etiopia, am întîlnit în dese rînduri mărturii ale interesei și prieteniei, pe care popoarele din această parte a lumii le nutresc față de Uniunea Sovietică.

La Damasc am fost invitată la o ceașcă de ceai acasă la poetul Mohamed Hariri, care revenise de curînd dintr-o călătorie în Uniunea Sovietică. El ne-a vorbit despre întîlnirile sale cordiale cu scriitorii sovietici. Tot atunci l-am cunoscut pe inginerul Aram Baronian care a construit marea conductă de aducțiune a apei potabile de la Eufrat la Alep — în lungime de 90 km.

— La anul mă duc să vizitez Armenia Sovietică. Sînt sigur că voi vedea lucruri utile pentru noi — ne-a asigurat el.

Acum două luni am primit mesajul plin de bucurie al lui Aram Baronian din Erevan.

Am vizitat de asemenea localitatea Salkin, din apropierea frontierei sirizene cu Turcia. Populația ne-a făcut și aici o caldă manifestație de simpatie. Exprimînd sentimentele de prietenie pentru popoarele tubitoare de pace, cineva a strigat pe rusește, cît îl ținea vocea: „Mir i druzba”.

În Etiopia am văzut „sprijinul” american, tot aici am văzut și ajutorul real sovietic. În timp ce americanii construiesc drumuri strategice, aeroporturi, sovieticii au ridicat, la Addis Abeba, un impunător spital, cu medici și medicamente sovietice — sprijin plin de umanitate și de adevărată prietenie pentru un popor chinat de molimele cumplite ale continentului fierbinte. Ceea ce mi s-a părut simbolic pentru felul diame-tral opus în care cele două mari puteri ale lumii concep relațiile lor cu țările slab dezvoltate din Asia și Africa.

DELEGAȚII DIN 60 DE ȚĂRI

Comitetul organizațiilor de tineret sovietice și organizațiile afiliate lui întretin relații cu tinerii din aproape 100 de țări, cu 30 de organizații internaționale și peste 600 organizații naționale de tineret, studenți și copii. Anul trecut, de pildă, tineretul sovietic a găzduit 238 de delegații și grupuri de tineret din peste 60 de țări. În același timp, 200 de delegații și grupuri de tineri sovietici au vizitat 40 de țări din Europa, Africa, Asia și America. Printre acestea 5 delegații au vizitat Statele Unite și una America Latină.

În anul 1958, din inițiativa Comitetului organizațiilor de tineret sovietice au fost organizate, în U.R.S.S., un seminar internațional cu tema „Folosirea pașnică a energiei atomice și tineretul”, cea de a cincea conferință internațională a studenților arhitecți și un șantier internațional.

Anul acesta, în Uniunea Sovietică sînt așteptate să sosească peste 300 de delegații și grupuri de tineret. Din inițiativa aceluiași Comitet, în cursul verii va avea loc un seminar internațional cu tema „Invățămîntul superior în U.R.S.S.”, precum și competiții internaționale de gimnastică ale studenților.

Gheorghe Dinu

rampa și ecranul

Shakespeare în U.R.S.S.

Se spune, și pe bună dreptate, că Uniunea Sovietică este cea de a doua patrie a lui Shakespeare. De citeva decenii tragediile și comediile shakespeareiene figurează neîntrerupt în repertoriul multor teatre sovietice, începând cu „M.H.A.T.”-ul și „Mossoviet”-ul și sfârșind cu teatrele din îndepărtatele așezări situate dincolo de cercul polar. Othello, unul dintre cele mai originale personaje create de marele clasic englez a aflat în Uniunea Sovietică neîntrerupt interpret. Baletul „Romeo și Julieta” al compozitorului Serghei Prokofiev, în interpretarea celebrilor dansatori ai Teatrului Mare, în frunte cu Ulanova, a insuflat o nouă viață cunoscutei tragedii a lui Shakespeare. La rândul ei, cinematografia sovietică, a transpus în chip remarcabil două dintre capodoperele shakespeareiene: „Othello” și comedia „A 12-a noapte”.

De curând, teatrul de dramă „Hamza” din Tașkent a prezentat în premieră la Moscova tragedia lui Shakespeare „Iulius Cezar”. Fotografia înfățișează o scenă din actul II al acestei piese.

Filme de știință popularizată

Studiourile de filme de știință popularizată din Moscova — „Mosnaucifilm” au fost inaugurate cu 25 de ani în urmă. În prezent se produc aici aproape 150 de filme pe an. Aceasta reprezintă jumătate din producția cinematografică științifică sovietică. Celelalte filme sînt opera studiourilor de știință popularizată din Lenin-grad, Kiev și Sverdlovsk.

Și acum, cite ceva despre tematica filmelor. „Energia atomică în scopuri pașnice” este titlul unui film care prezintă rezultatele ce pot fi dobândite prin utilizarea pașnică a energiei nucleare. Această temă este abordată și de filmele „Atomii marcați” și „Prima centrală atomo-electrică din lume”.

Toată lumea cunoaște astăzi numele cățelușei Laika, primul mesager în spațiile cosmice. Laika este eroina filmului „Primii sateliți sovietici ai pământului”, în care este înfățișată lansarea rachetelor în spațiile interplanetare, și sînt explicate principiile funcționării lor, precum și a aparatelor pe care le conțin.

Noul film „Viitorul începe în prezent” este consacrat automatelor. Numeroase alte filme ilustrează introducerea automa-

tizării în diferite ramuri ale economiei sovietice, în energetică și transporturi, în industria minieră și agricultură, în medicină și comerț.

Jurnalele de actualități tehnico-științifice se realizează de două ori pe lună. Multiplificate în mii de exemplare, ele fac cunoscute spectatorilor din toate colțurile Uniunii Sovietice și de peste hotare, cele mai noi cuceriri ale științei și tehnicii sovietice.

Dar domeniile pe care le îmbrățișează activitatea studiourilor de știință popularizată sînt mult mai variate. Aici se realizează filme consacrate picturii și muzicii, sportului, filme închinăte frumuseților naturii, ori călătoriilor.

Cu toată multitudinea subiectelor, filmele sovietice de știință popularizată păstrează o trăsătură comună, exprimînd fiecare dorința realizatorilor de a prezenta cit mai complet și prin mijloace cit mai convingătoare frumusețea naturii și măreția genului uman care îi pătrunde tot mai mult tainele.

În decursul ultimilor 10 ani, filmele create în studiourile „Mosnaucifilm” au primit peste 40 de premii și diplome la festivalurile internaționale ale filmului.

Reflector

Compozitorul D. Șostakoviți lucrează la o nouă versiune a uneia din orizontalele sale opere, „Lady Macbeth din Mțensk”. Opera va fi reprezentată la Teatrul de operă și balet din Leningrad. Lui D. Șostakoviți i se datorește și versiunea prescurtată a operei „Hovașcina” de Mussorgski, pentru filmul cu același nume turnat de „Mosfilm”.

În sala „Alhambra”, una dintre cele mai mari săli de concerte din Paris a fost prezentat în premieră filmul sovietic „Comunistul”, care rulează în Franța sub denumirea „S-a întimplat în zori”. Premiera a fost organizată de Uniunea tineretului comunist din Franța.

La Viena continuă să ruleze cu mult succes filmele sovietice „Casa în care locuiesc” și „Zboară cororii”. Cronicile consacrate celor două filme subliniază remarcabila artă a cineaștilor sovietici, care continuă tradițiile marilor maeștri Eisenstein, Pudovkin, Dovjenco.

În capitala Pakistanului, Karachi, s-a des-

fășurat un festival internațional al filmului documentar de artă. Juriul festivalului a decernat premiul I filmului sovietic „Lacul lebedelor”.

Un grup de reporteri ai revistei sovietice „Teatr” au întreprins o anchetă interesantă în rîndul spectatorilor. După terminarea spectacolului cu piesa „Grădinarul și umbra”, prezentat pe scena teatrului „Maiakovski” din Moscova, reporterii au discutat cu numeroși spectatori, cerîndu-le părerea despre jocul actorilor, despre regie și decorațiuni. Muncitori, studenți, ingineri, funcționari și chiar oaspeți străini aflați la spectacol și-au împărtășit impresiile despre această piesă. Multe din observațiile spectatorilor s-au dovedit utile colectivului teatral.

Într-un interviu acordat revistei „Sovetski Ekran”, cunoscuta actriță germană Maria Schell vorbește cu multă admirație despre cinematografia sovietică și își exprimă dorința de a lucra cu cineaștii sovietici.

Un film nou

„O întimplare neobișnuită”

Așa se intitulează noua producție a studiourilor din Kiev. Subiectul filmului a fost inspirat de o întimplare reală, petrecută acum cîțiva ani, cînd petrolierul sovietic „Tupapse” a fost capturat de autoritățile ciankașiste iar membrii echipajului său reținuți în mod samavolnic timp de mai multe luni.

Un amănunt interesant în ce privește acest film este faptul că scenariul a fost scris chiar de căpitanul petrolierului, V. Kalinin și de secundul său, D. Kuznețov, care, alături de ceilalți membri ai echipajului, au avut de înfruntat provocările, șantajul și torturile poliției ciankașiste. Acest lucru imprimă filmului multă veridicitate, întîmplările redate purtînd puternice

amprenta evenimentului trăit.

Deși cuprinde o serie de elemente specifice filmului de aventuri, „O întimplare neobișnuită” este un document veridic închinat curajului și patriotismului oamenilor sovietici.

În acest film spectatorii îl vor revedea pe Viaceslav Tihonov, cunoscut din filmul „S-a întimplat la Penkov”. De data aceasta, V. Tihonov interpretează rolul lui Viktor Raiski, un tânăr marinar din Odesa care se afla pe bordul petrolierului „Tupapse”. În rolul Ritei, radiotelegrafista de bord, apare actrița P. Litvinenko. M. Kuznețov face față cu inteligență și cu un deosebit simț al măsurii dificultății rol al colaboratorului Kovalenko.

Un maestru al scenei

Aniversările prilejuiesc întotdeauna o întoarcere în timp, o evocare a noianului de fapte și impresii ce justifică prezentul și îi adîncesc semnificația.

Privită în această perspectivă, cea de a 60-a aniversare a lui Ruben Simonov, unul dintre marii maeștri ai scenei sovietice, evocă un întreg capitol din istoria artei teatrale a U.R.S.S.

În istoria teatrului sovietic au rămas celebre spectacolele cu piesele „Intervenția” de Lev Șlavin, „Foma Gordeev”, după Gorki, „Oleko Dundici” de A. Rjeșevski și M. Katz, „Legea nescrisă” de Pistolenko, — în regia lui Ruben Simonov. Regizorul lui Ruben Simonov i se datorește și prima punere în scenă a piesei „Omul cu arma” de Pogodin care a marcat un mare eveniment în viața teatrală sovietică. În acest spectacol actorul Boris Șciukin a redat pentru prima oară pe scenă chipul lui V. I. Lenin.

Dar Ruben Simonov este deopotrivă și un mare actor, care a întruchipat cele mai diverse caractere: Hlestakov din „Revizorul” lui Gogol și Kosteacăpitanul din „Aristocrații” de N. Pogodin, Oleko Dundici din piesa cu același nume și Benedict din comedia lui Shakespeare „Mult zgomot pentru nimic”, Domenico Soriano din „Filumena Marturano” a lui Eduardo de Filippo etc. Rolul preferat: Oleko Dundici. Celor ce doresc să cunoască temeiurile ce determină această preferință, Ruben Simonov le vorbește cu înflăcărare despre faptele acestui revoluționar, despre curajul și eroismul său.

Ruben Simonov este profesor la școala de teatru „Șciukin” și prim regizor al teatrului „Vahtangov”. Printre foștii săi elevi se numără mulți artiști ai poporului și artiști emeriți. Din rîndul acestor elevi face parte și fiul său, Eugheni Simonov, actualmente un foarte talentat regizor al teatrului „Vahtangov”.

Și acum, citeva amănunte despre proiectele de viitor ale marelui actor și regizor sovietic. Nu de mult, Ruben Simonov a terminat o piesă de teatru. Piesa se numește „Viața” și urmărește destinul a două generații de oameni sovietici în perioada 1919—1945. Autorul piesei va semna regia spectacolului.

În curînd
pe ecranele Capitalei

NĂSCUȚI ÎN FURTUNĂ

o producție în culori a studiourilor „A. Dovjenco” din Kiev după romanul cu același nume de N. Ostrovski

Scenariul: I. Krotkov

Regia: I. Bazelecn

A. Voitefki

Imaginea: I. Minkovefki

Muzica: K. Dankevici

cu

I. Gurzo, O. Bgan, A. Ivanov, Volodea Siluianov, O. Jaskov, A. Voițik, D. Rittenbergs.

Au luptat pentru patrie

(urmare din pag. 4-a)

rămas copiii. Copiii, frate, sînt acuma lucrul principal. Ei sînt rădăcina vieții, așa gîndesc eu. Lor o să le fie dat să reclădească viața distrusă, că războiul asta nu-i glumă. Iar femeile, și-o spun din suflet, sînt niște fapte nemaipomenite. Vezi pe cite una că-l face pe dracu-n patru și tot, ajunge unde vrea ea. Femeile sînt niște fiare, frate, le știu eu! Vezi semnul asta pe buza de sus? E tot o întimplare de anul trecut. De 1 Mai, eu împreună cu alți tovarăși de-ai mei, combaineri, ne-am adunat la un pahar de vin. Ne-am așezat gospodărește, cu nevestele, am început petrecerea, am băut ceva. Știu că n-am rămas de căruță și nevastă-mea la fel. Nevastă-mea e, cum să-ți spun, ca un pistolar neamț: cînd își încarcă arma nu se astîmpără pînă nu consumă toate gloanțele, ba mai încearcă să ia și cu japca.

La petrecerea asta era o domnișoară care juca foarte frumos „tigăncușa”. Mă uit la ea, o admir, așa, fără nici un gînd ascuns, dar nevastă-mea se apropie de mine, mă ciupește de mină și-mi suflă în ureche: „Nu te uita!” Asta-i bună, îmi zic eu, ce i trece prin cap, doar n-o vrea să stau cu ochii în chiși. Și mă uit din nou. Dînsa vine iar și mă ciupește de picior, răsucindu-mi carnea de am văzut stele-erzi. „Nu te uita!” Du-te dracului, îmi zic, nu mă mai uit, mă lipsesc de așa plăcere. După dans n-are așezăm la masă. Nevasta — în fața mea și ochii ei, ce să-ți spun, ca de pisică: rotunzi și scăpărînd scinteii. Iar eu cu vinății pe mină și pe picior. Fără să mi dau seama mă uit cu necaz la domnișoara aia nenorocită și mi zic: „Din cauza ta, drace, am pățit-o! Tu ai dat din picioare și eu plătesc oalele sparte”. Dar abia apuc să-mi sfîrșesc gîndul, că nevasta înșfacă de pe masă o farfurie de cositor și o aruncă în mine cu toată puterea. Tînta fusese bine aleasă, eram gras pe atunci. N-ai să mă crezi, farfuria s-a îndoit, iar din nas și din buză s-a pornit singele de parcă eram grav rănit.

Domnișoara, se înțelege, s-a speriat, iar acordeonistul a căzut pe divan, a ridicat picioarele deasupra capului și s-a pornit pe ris și pe urlat cu un glas schimonosit: „Trage-i cu samovarul, îi ține mîna, n-avea grijă!” Mi s-a făcut negru înaintea ochilor! Mă scol și o înjur pe nevastă-mea, de mamă. „Ce faci, fiară, fir-ai tu așa și pe dîncolo?” Dar dînsa îmi răspunde liniștită: „N-ai decît, nu holba ochii la ea, drac roșcovan! Ți-am spus doar”. Mă liniștesc puțin, mă așez iar și o iau cu „dumneata”. „Așa, — îi spun, — îți arăți dumneata, Nastasia Filippovna, cultura? E foarte urît din partea dumitale să arunci cu farfuria în oameni, să ai asta în vedere, și acasă mai stăm noi de vorbă”.

Ce mai încolo incoace, mi-a stricat tot cheful. Buza era ruptă în două, un dinte se clătina, cămașa albă, brodată, se mînjise de sînge, iar nasul se umflase și se hiise într-o parte. A trebuit să plecăm. Ne-am ridicat, ne-am luat rămas bun de la gazde, cum se cuvine, și am pornit-o spre casă. Dînsa înaintea, eu, ca un vinovat, în urmă. Pe drum a mers ca oamenii, dar cum a trecut praful — buf în leșin! Zăcea fără suflare, mîna-i era roșie, ca sîcleta dar cu un ochi parcă se ițea la mine. Ei, îmi zic, nu mai poate fi vorba de ceartă, de nu i s-ar întimpla ceva rău. Am udat-o cu apă cum am putut, am salvat-o de la moarte. Dar stă ce stă și iar leșină. De data asta nu se mai uita nici măcar cu un ochi. Am turnat o căldură de apă pe dînsa, și-a revenit și a început îndată să țipe, să plîngă, să bată din picioare!

„Fir-ai tu așa și pe dîncolo, mi-ai nenorocit buzița nouă de mătase, mi-ai udat-o toată cu apă, ce mai faci acum cu ea! Trădătorule! Cum vezi o fată, îți și ies ochii! Nu mai pot să trăiesc cu un monstru ca tine!” — și tot dintr-astea. Ei, drăguț, zic eu, dacă dai din picioare și ți-ai amintit de bluză, înseamnă că ai înviat, că mai ai de trăit!

M-am așezat la masă, mi-am aprins o țigară și traq cu coada ochiului: iubita mea s-a ridicat, a deschis lada și a început a-și strînge zestrea într-o boccea. Ajunge cu bocceaua la ușă și-mi spune: „Plec de la tine. Mă duc la soră-mea”. Am văzut eu că a intrat dracu-ntr-însa și că nu face s-o contrazic, de aceea m-am învoit îndată. „Du-te — îi spun — o să-ți fie mai bine acolo”. „Așa! — țipă ea. — Asta ti-e dragostea pentru mine, nici nu încerci să mă oprești? Nu mă duc nicăieri, mai bine mă spînzur sub ochii tăi ca să te chinuie toată viața remușcărilor, porc de ciine ce ești!”

Inviorat de amintiri, Zveaghințev scoase punga și zîmbind, clătînd din cap, începu să-și răsucească o țigară. Nikolai ținea în mînă obielele umede, calde de nădușeală, și zîmbea și el, dar somnoros și fără vlaqă. Ar fi trebuit să se ducă la fîntînă să-și spele obielele, dar nu vroia să-l întrerupă pe Zveaghințev, furat de povestirea lui, și apoi nu-l țineau nici puterile să se ridice și să meargă prin arșiță. Trăgînd din țigară, Zveaghințev continuă:

— M-am gîndit puțin și i-am zis: „Bine faci, Nastasia Filippovna, spînzură-te, uite funia colo după ladă”. A aruncat bocceaua, a înșfacat frînghia și glonț în odaia cealaltă. A tras masa, a legat un capăt de cîrligul de care atirna odată leagănul copiilor, la capătul celălalt a făcut un laț și l-a petrecut în jurul gîtului. Să nu crezi că a dat masa la o parte, nu, sta pe ea ghemuită, cu bărbia sprijinită în laț și horcăia de parcă se înăbușea cu adevărat. Eu sedeam liniștit la masă, ușa era crăpată, așa că vedeam foarte bine, toată tărășenia asta. Am așteptat puțin, pe urmă am spus tare: „Ei, slavă domnului, s-a spînzurat. Am scăpat de chinuri”. Da' ce să vezi, odată țîșnește de pe masă și cu pumnii la mine: „Ai fi fost bucuros să mă spînzur? Ce bărbat iubitor îmi ești!” Abia, abia am liniștit-o. Îmi pierise mahnureala de parcă mi-o luase cineva cu mina, degeaba băusem seara aproape un chil de vodcă. După lupta asta am stat și am cumpănit: oamenii se duc la club să vadă un spectacol, dar eu am acasă reprezentația mea, fără bani. Îmi venea să și rid, dar mi-era și greu pe suflet.

Uite de ce-s în stare femeile — să-mînța dracului! Bine că în noaptea aia nu erau copiii acasă, îl luase măică-mea la dînsa, că s-ar fi speriat de moarte.

Zveaghințev tăcu, apoi vorbi din nou, dar fără însuflețirea de mai înainte:

— Să nu crezi, Mikola, că toată viața am trăit așa cu nevasta. Numai în ultimii doi s-a țicnit. Și s-a țicnit, și-o spun drept, din cauza cărților.

Opt ani am dus-o ca oamenii, dînsa lucra ca ajutor de tractorist, nu leșina, nu făcea tot felul de comedii, pe urmă s-a înădîit la fel de fel de cărți, așa a început povestea. Se făcuse așa de deșteaptă, că nu mai auzai din gura ei o vorbă simplă, de-a noastră, iar cu cărțile, ce să-ți spun, o nenorocire, citea toată noaptea și ziua umbla ca o oaie beată, ofta de zor și scăpa totul din mină. Odată, după un oftat, din asta, vine la mine și-mi spune cu o strîmbătură: „Tu, Vanea, nu mi-ai făcut niciodată declarații de dragoste. Niciodată n-am auzit de la tine cuvinte așa de qinqașe ca în cărți”. Am simțit că mă apucă dracii. „Ei, uite, romanele!” mă gîndesc eu și-i spun: „Te-ai scrîntit, Nastasia! De zece ani trăim împreună, am făcut trei copii, ca ce chilipir să-ți fac acum declarații de dragoste? Nici nu mi se-ntoarce limba în gură pentru una ca asta! N-am făcut eu declarații cînd eram tînar, ci am lucrat mult cu mîinile, și am să mă apuc acum de așa ceva? Să nu mă crezi prost! Și tu—îi zic—decît să citești romane trănzite, mai bine ai vedea de copii”. Copiii bieții, erau de capul lor, hoinăreau toată ziua ca niște vaqabonzi, murdari, mucoși, și gospodăria se ducea de ripă.

Spune și tu, Mikola, treabă-i asta? Să nu crezi că sînt împotriva culturii, îmi place și mie să citesc o carte bună, despre tehnică, despre motoare. Aveam și eu fel de fel de cărți interesante: și cum trebuie îngrijit un tractor, și cărți despre motoare cu combustie internă, și despre cum se montează un Diesel, ca să nu mai vorbesc de cărțile despre combine. De cite ori n-am rugat-o: „Citește, Nastasia, despre tractor. Este o carte interesantă, cu desene și schițe. Trebuie să știi toate astea, doar lucrezi ca ajutor de tractorist”. Crezi că citea? Pe dracu'! Fugea de cărțile mele ca dracu de tîmție, ei să-i fi dat tot romane, și încă dintr-acelea din care iubirea țîșnește ca aburul din oală! Am luat-o și cu binele, și cu răul — degeaba. De bătut n-am bătut-o niciodată, fiindcă înainte de a mă face combiner, am lucrat șase ani ca fierar și am o mină cam grea.

Uite așa, frate, se ducea de ripă viața noastră de familie, pînă m-au mobilizat. Dar parcă acuma crezi că mi-e mai ușor! Aș! Ți-o spun deschis și în secret: nu pot deloc purta corespondență cu Nastasia Filippovna a mea. Nu iese și pace! Știi și tu, Mikola, cum se bucură fiecare aici, pe front, cînd primește o scrisoare de acasă, o citește celorlalți cu glas tare; și tu mi-ai citit scrisorile de la băiat,

Gheorghe Ivancenco

In schimbul de noapte

dar eu nu pot citi nîmănuși scrisorile de la nevastă, fiindcă mi-e rușine. Cînd eram încă lîngă Harkov, am primit de la dînsa trei scrisori una după alta, și fiecare începea așa: „Puișorul meu drag”. Citesc și simt că mi ard urechile. De unde a luat cuvîntul asta păsăresc, habar n-am, se vede că din romanele ei. Să fi scris ca oamenii: „draqă Vanea”, sau altminteri, dar nu „puișorule”. Cînd eram acasă, nu mă mai scotea din drac roșcovan, și cum am plecat pe front am devenit îndată „puișor”. Și în toate scrisorile — două-trei cuvinte despre copii, că-s bine, sănătoși, că la S.M.T. nu-i nimic nou, și pe urmă îi traqe despre dragoste pe toate paqinile, dar cu asemenea cuvinte neînțelese, din cărți, că mi se așterne o ceață pe creier, și-mi joacă totul în fața ochilor..

Am citit de cite două ori scrisorile astea blestemate și umblam de parcă eram beat. Sliusarev din plutonul al doilea s-a apropiat de mine și m-a întrebat: ce-ți mai scrie nevasta? Eu am băgat fuqa scrisoarea în buzunar și am făcut cu mina, adică: pleacă, om bun, nu mă tulbura. Dar el nu, tot mă întreba: „Acasă toate-s bune? Te vîd după față că ți s-a întîmplat o nenorocire”. Ce puteam să-i spun? Am tras și eu o minciună, pe loc: mi-a murit bunica, ei și cu asta l-am liniștit, a plecat.

Seara mă apuc să-i scriu nevastei. Trimit sărutări copilașilor, neamurilor, scriu despre slujba mea, de una de alta, și pe urmă îi traq: te rog să nu-mi mai spui tot felul de cuvinte necuviințioase, am numele meu de botez, poate că acum treizeci și cinci de ani am fost și „puișor”, dar azi am devenit cocoș de-a binelea, greutatea mea e de 82 de kilograme, cu totul nepotrivită pentru un „puișor”. Și o mai rog: mai lasă încolo iubirea aceea, nu mi minca sănătatea, scrie-mi mai bine cum merg treburile la S.M.T., care dintre prieteni e acasă, cum lucrează noul director.

Înainte de retragere îmi vine răs-punsul. Iau scrisoarea, mîinile încep să-mi tremure, desfac plicul și simt că-mi vine amețea!

Scrie: „Draql meu motănel!” — și mai departe iar despre dragoste, pe patru paqini de caiet; despre S.M.T. nici un cuvînt, iar într-un rînd în loc de Ivan îmi spune Eduard. Ei, îmi zic eu, s-a țicnit muierea de-a binelea! Se vede că copiază din romane despre dragostea asta afurisită, altfel de unde l-ar fi scornit pe Eduard, și de unde ar fi apărut în scrisoare atîtea virgule? De cînd e, habar n-a avut de ele și acum pune atîtea, de nici nu le poți număra. Cred că pe fața unui pistriat ai găsi mai puține pistruu decît virgule într-o singură scrisoare de a ei. Și cum mi se adresează? Întîi „puișor”, pe urmă „motănel”, ja ce să mă aștept mai departe? În a cincea scrisoare te po-menești că-mi spune Trezor sau alt nume dintr-asta de ciine. Doar nu m-am născut la circ! Cînd am plecat de acasă am luat un manual despre tractorul „C.T.Z.” — îl port cu mine să pot citi cînd am chef — și odată eram qata să copiez vre-o două pagini și să i le trimit, ca să-i lasă pe nas, dar pe urmă m-am răzgîndit. Să nu creadă că îmi bat joc. Da' ceva trebuie să fac, să-i scot din cap prostiile astea... Tu ce mă sfătuiești, Mikola?

Zveaghințev se uită la tovarășul său și tuși necăjit. Culcat pe spate, Nikolai dormea adînc. Sub mustățile smolite, lăsate în jos, se vedea un șir de dinți albi neregulați, iar în colțurile puțin ridicate ale gurii mai erau încă niște crefuri mărunte, — umbra zîmbetului care încă nu apucase să se șteargă de pe buze.

In romînește de
Iulia Scutaru

A.R.L.U.S.

Regiunea Galați

Consiliul regional A.R.L.U.S.-Galați desfășoară o rodnică muncă de popularizare a succeselor științei, tehnicii, industriei și agriculturii sovietice. În acest scop în ultimul timp au fost trimiși în centre de raioane și comune 30 de conferențieri ale căror expuneri au fost urmărite cu interes de către oamenii muncii. Așa, de pildă, cu prilejul lansării primei rachete cosmice au vorbit, în întreprinderi și instituții, tovarășii prof. univ. Mihai Bircă, prof. univ. Ion Ghinea, lt. col. Constantin Radu Mihail etc.

Țîntind seama însă de faptul că oamenii muncii din regiunea Galați manifestă un tot mai viu interes pentru cunoașterea multilateralei realități sovietice, consiliul regional A.R.L.U.S.-Galați i se cere și o activitate îndreptată spre rezolvarea cu succes a problemelor specifice regiunii. Așa de pildă, consiliul regional trebuie să acorde atenție popularizării experienței agrotehnicii sovietice în domeniul culturii oleaginoaselor, sarcină de care nu s-a preocupat pînă în ultima vreme. Din această pricină, multe consilii raionale și comisii A.R.L.U.S. au fost lipsite de materiale necesare elaborării unor expuneri concrete pe această temă.

Mare parte din lipsurile semnalate se datoresc faptului că în ultima vreme, consiliul regional nu s-a manifestat ca organ de conducere colectivă a întregii activități A.R.L.U.S. din regiune.

Ședințele de birou consacrate analizei diferitelor aspecte ale muncii s-au ținut rar.

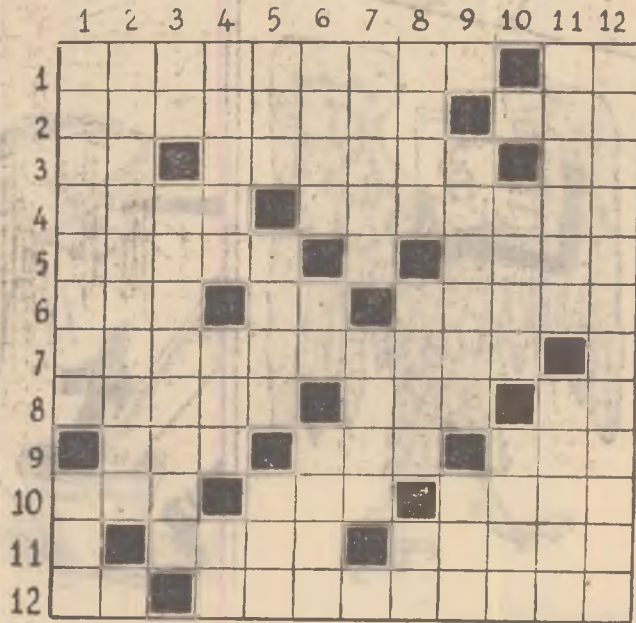
Consiliul General A.R.L.U.S. a relevat lipsurile din activitatea consiliului regional A.R.L.U.S.-Galați, indicînd mijloacele concrete pentru înlăturarea lor.

Pe baza acestor indicații a fost stabilit un plan concret de măsuri ce a fost lezbătut în ședința consiliului regional. Aceste măsuri privesc întreaga activitate ce urmează să se desfășoare pe anul în curs. În vederea desfășurării unei munci culturale-politice de masă la un nivel corespunzător, s-a hotărît constituirea unor colective de elaborare a temelor — atît a celor cu caracter general, cit și a celor cu un caracter legat de specificul locului. Din aceste colective urmează să facă parte specialiști din diferite domenii. Planul prevede de asemenea măsuri practice pentru activizarea colectivului consiliului regional, în vederea îndrumării cit mai operative a consiliilor raionale și, mai departe, a comisiilor A.R.L.U.S. Membrii consiliului regional și-au luat angajamentul să ajule efectiv raioanele A.R.L.U.S., fiecare dintre ei răspunzînd de munca unui raion, ca și de munca unui număr de contisii de la orașe și de la sate.

Dezvoltînd succesele dobîndite pînă acum și lichidînd slăbiciunile constatate, consiliul regional A.R.L.U.S.-Galați își va crea premisele unei activități cu rezultate bogate.

Gh. Alexandrescu

Primăvara

ORIZONTAL: 1) Pictorul pământului — In fapt! 2) Corăbiile văzduhului — Ecranul nopților senine 3) Intre cal și călăreț — „Soare crud in... / Zbor subțire de gindac / Glasuri mici. / De rindunici / Viorele și urzici” (G. Topirceanu) — Ris fără sfârșit! 4) După aceea — A descris în operele sale primăvara de pe Don 5) Loc în pădure cu copaci rari — Vestește primăvara, cîntîndu-și numele (pl.) 6) In vîrstele pămîntului — Urechiat — Alături de tine, la studii sau la lucru 7) „Primăvara pe Oder” de Kazakevici, „O primăvară buclucașă” de Ovecikin etc. 8) Ori cum o iei, rămîne secretul femeii — In acest loc — Intrebare 9) Nume feminin — Lucrează pămîntul — Balamaua brațului 10) Capsule comestibile — Ți-o spune cucul... din casă! — Muzică de unul singur 11) Din nou — Unul care s-a supărat pe... sat! 12) Impreună — Prepeșița se recomandă (pl.).

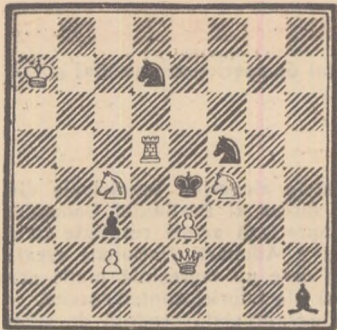
VERTICAL: 1) Podețe pentru... zburătoare — Pe-o tîpsie sîngerie, un bordei cu purice! 2) Și-o face primăvara 3) Unire! — Păsări de curte 4) Au stat toată iarna în costum de baie și acum își caută... o blană — Aște sucite! — In apă! 5) Primăveri — Saltă... cu haz — O cruce așezată oblic 6) In tactul... — Compară — Gata pentru semănat. 7) „Un țîțar cu coada lungă și cu aripi nemișcate, umple liniștea de larmă” — Rimă la temă 8) Ceea ce nu poate fi într-o poveste — Pasărea care-și părăsește puii într-o... căciulă! In mijloc de primăvară 9) Mărtorii lui Ibycus — Fular 10) Saltă vasele pe mare — Un diminutiv feminin... pentru făcut piute 11) Sălbatic — Pupăză 12) Cîntărețele de coloratură ale primăverii.

ȘAH □ ȘAH □ ȘAH

PROBLEMA NR. 39

I. Mansurov

Buhara — Uzbekistan

Mat în 2 mutări

(Alb: Ra7, De2, Td5, Cc4, Cf4, Pp.c2, e3.

Negru: Re4, Nh1, Cd7, Cf5, Pc3).

IN NUMAI 11 MUTARI

La un concurs disputat recent între studenții din Moscova s-a jucat următoarea partidă curioasă. Deși are numai 11 mutări, ea cuprinde o serie de combinații care surprind prin ingeniozitatea lor.

APARAREA FRANCEZA

Alb: V. Kunin

Negru: E. Oxengolt

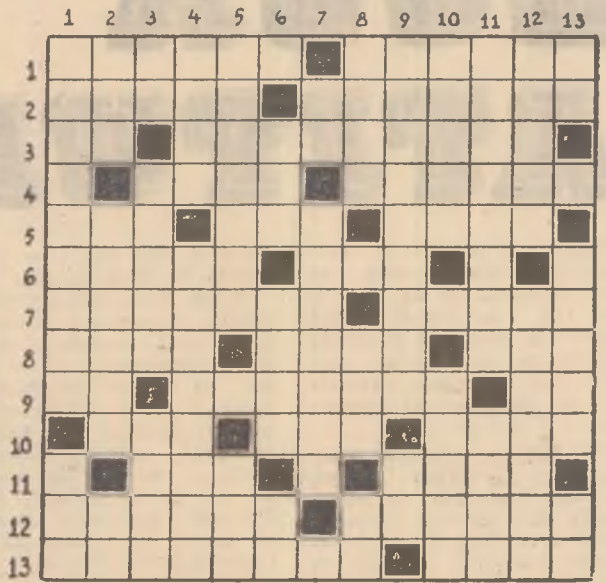
1.e4 e6 2.d4 d5 3.Cc3 Nb4

4.Nd2! ? (O mutare de gambit foarte primejdioasă). 4... de4 5. Dg4 D:d4 6.0-0-0 f5 7.Ng5! ? (Pentru pionul sacrificat albul are perspective de atac pe flancul regelui. Ultima mutare este foarte riscată. De obicei atacul se continuă prin 7.Dg3 Nd6 8.Nf4) 7... De5 (Era mai bine 7... f: g4 8. T: d4 Ne7 9. C: e4 Cf6 și negrul are o poziție bună) 8.Td8+ Rf7 9.Cf3! (Mutarea aceasta elegantă este cea mai bună în această poziție) 9.Da5? (Negrul și-a pierdut calmul și nu se apără bine. Trebuia jucat 9... e:f3 10. D:b4 e5! 11.Dc4 a6 cu joc complicat) 10.Nb5! (O mutare de problemă. Acum se amenință mat în două feluri — prin 11.Ce5 și prin 11.Ne8+ Rf8 12. Ng6. Relativ cel mai bine pentru negru ar fi fost acum 10...h6, dar și în acest caz după 11. Ce5+ Rg7 12. Dh4 c6 13. T:c8 c:b5 14.T:g8+ R:g8 15.Nd8! N:c3 16.N:a5 N:e5 17.De7 albul ar fi obținut o poziție de câștig) 10...Cc6 (Negrul a crezut că prin această mutare se apără de toate amenințările...) 11. Ce 5+! și negrul a cedat deoarece după 11...C:e5 12.Ne8+ urmează mat în două mutări. Este interesant că dama albă a stat „în priză” timp de cinci mutări!

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „Drumul spre ocean” — Autorul romanului de aventuri „Taina celor două oceane” 2) Mări și fluvii... pe hirtie — Riu artificial 3) Partea dinaintea a vaporului — Vestitoarea primăverii din virtul catargului 4) „Oraș la...”, de Vladimir Beliaiev — Prăvălii... cu apă 5) Riu în Camerun — „Povestiri de pe...”, de Mihail Șolohov — Posesiv 6) Cînd te superi îți ai și la figurat — Imediat 7) Nedeslipit — Fabricant de roate 8) Mare — Iată... pelerina — Zău așa! 9) Vas neterminat — Au dinți, dar n-au măsele — 1 și 1.000 înainte de arabi 10). Un pește liniștit... — Și un pește de... sticlă — Flacăra... comestibilă 11) Pe marginea confecțiilor — Vas de navigație 12) Apărător în instanță — Privitoare la navigație 13) „Pe Donul...”, celebru roman de Mihail Șolohov — Moral.

VERTICAL: 1) Autorul piesei „Pentru cei de pe mare” — Apa mării în poziție verticală 2) Literă grecească — Golf cu... loc... în Oceanul Indian — Șase pe vremea lui Traian 3) Cel mai mic vas... de lut — „Luna, marea o frămîntă / Dar întina-i nemisecat! / Oricît luna-n ea să bată!” (Maximă indiană) —

A P E

Riu în Franța 4) Tubul de fontă prin care trece lanțul ancorei — Oameni-albine 5) Sirgînță — Vapor 6) Prefix pentru „nou” — Fulgi de argint... în păr — Parte! 7) Afirmă invers — Pentru cei care știu să dea din mîini și din picioare... în apă 8) Iataș pentru... soare — Peninsulă în miniatură — In notat! 9) Spirt... neomenos — Poitim, între amici 10) Cu alte cuvinte — Vase naufragiate 11) In ielul lui Păcală (fem.) — Un pește într-o tavă sucită! 12) Veche unitate de măsură (pl.) — Cei mai mari de pe mare 13) Vint la început și la sfârșit! — Autorul volumului de versuri „Marinar de frunte” — Magnetul busolei.

Filatelie

Timbrele Curții Internaționale de Justiție

Pentru rezolvarea diferendelor dintre state, la Haga ființează o Curte Internațională de Justiție, care face parte integrantă din Organizația Națiunilor Unite.

Acest organism juridic, într-o oarecare măsură continuatorul Curții Permanente de Justiție Internațională, creată în 1919 de către fosta Ligă a Națiunilor, a dat naștere unui capitol filatelic aparte. Astfel, țara gazdă, Olanda, emite mărci destinate exclusiv francării corespondenței oficiale a Curții și, ca atare, acestea au caracterul unor mărci oficiale ale poștei olandeze, afectate deservirii unui organism internațional cu sediul pe cuprinsul Olandei. Ele se deosebesc deci de mărcile O.N.U., care sînt emise chiar de administrația poștală a O.N.U. și care servesc la francarea trimiterilor poștale prezentate la ghișeele palatului O.N.U.

La început, emisiunile destinate Curții erau realizate prin supratipărirea mărcilor uzuale olandeze. Mai tîrziu — începînd din 1950 — poșta olandeză a început să tipărească mărci speciale, purtînd în text alfit denumirea țării gazdă cît și a Curții Internaționale de Justiție. Aceste mărci nu se pun în vânzare în stare nouă, așa că toate exemplarele neobliterate sînt fie falsuri, fie sustrageri din fondul de timbre al Curții.

PUTEȚI CÎȘTIGA CUMPARÎND

cu 3 Lei

UN LOZ ÎN PLIC

„LOZURILE ÎN PLIC” SE GĂSEȘCĂ SPRE VÎNZARE LA COOPERATIVELE SĂTEȘTI DE CONSUM, LA AGENȚIILE LOTO-PRONOSPORT, ÎN BÎLCIURI, TÎRGURI, PIEȚELE AGRO-ALIMENTARE, GĂRI ȘI TRENURI

In programul viitor

O CURSĂ OBIȘNUITĂ

la cinematografele REPUBLICA și ELENA PAVEL

O producție a Studioului Cinematografic din Sverdlovsk

cu STANISLAV CEKAN, IZOLDA IZVIȚKAIA, GHEORGHI IUMATOV, NADEJDA RUMEANȚEVA, K. MAXIMOV.

Scenariul: Boris VASILIEV, Regia: R. GOLDIN, Imaginea: M. KAMENETKI, Muzica: V. SOLOVIOV SEDOI, M. GLUH.

DOUĂ ATITUDINI

Observatorii obiectivi ai evenimentelor internaționale au ajuns la concluzia că în ultimele zile s-au conturat două atitudini în modul de a aborda soluționarea principalei probleme care generează actuala stare de încordare în relațiile dintre Est și Vest.

De o parte — repetatele mărturii ale eforturilor Uniunii Sovietice, îndreptate cu perseverență spre găsirea terenului comun de înțelegere pentru încheierea tratatului de pace cu Germania și lichidarea ocupației militare în Berlinul de vest. La această poziție — singura capabilă să aducă începutul „dezghețului” în războiul rece întreținut mai cu seamă de cercurile militariste de peste ocean — ar părea dispus să se realizeze până la un anumit punct și guvernul britanic. Dezmințindu-i pe comentatorii voit pesimiști și răspunzând indirect indispoziției Washingtonului față de rezultatele întreprinderilor și discuțiilor purtate la Moscova cu conducătorii sovietici, premierul englez Macmillan continuă să se pronunțe în favoarea „tratativelor mai largi”. Formula întrebuintă de șeful guvernului britanic exprimă desigur dorința convocării unei conferințe la cel mai înalt nivel, căci numai acesta poate fi înțelesul pe care Macmillan îl dă unor tratative „mai largi”, având în vedere că doi din cei „patru mari” au și avut prilejul să se întâlnească.

Majoritatea ziarelor engleze au și apreciat în acest mod rezultatele vizitei lui Macmillan.

Din păcate, există însă și o altă poziție, cu totul diferită — poziția pe care continuă să se situeze Washingtonul, urmat de Bonn și Paris — și mereu ostilă oricăror indicații de relaxare a încordării internaționale.

Este vechea „poziție de forță” la care țin morțiș oficialitățile americane, care s-au străduit, în ultimele zile, să neutralizeze impresia favorabilă produsă în cercurile largi ale opiniei publice mondiale de rezultatele vizitei lui Macmillan în U.R.S.S. Încercările de a păstra o anumită rigiditate și de a scoate mereu în evidență divergențele și nu eventualele posibilități de apropiere între Apus și Răsărit s-au întetit în preajma întreprinderilor pe care Macmillan le-a avut în cursul acestei săptămâni cu generalul De Gaulle și cancelarul Adenauer, pe care premierul englez i-a informat asupra convorbirilor de la Moscova.

În momentul de față, apărătorii „atitudinilor ferme” se arată excesiv de zeloși în legătură cu răspunsul ce trebuie dat notei sovietice referitoare la acceptarea unei conferințe a miniștrilor de Externe dacă guvernele apusene nu sînt încă dispuse să participe la o conferință la nivel înalt. Această nouă probă de extremă bunăvoință sovietică a pus iarăși în încurcătură pe cei care sperau să gareză definitiv pe linie moartă ideea tratativelor opunind conferinței șefilor de guverne — așa cum au mai fă-

cut-o și anul trecut — o conferință la nivel inferior.

Acum, însă, cînd sovieticii se declară și pentru o întâlnire la acest nivel, specialiștii în arta obstrucționismului au și început să aducă obiecțiuni. O parte a presei americane și-a pus cu dărnicie la dispoziție coloanele pentru răspunderea ideii că propunerile sovietice ar fi... „inacceptabile” pentru Occident. Se ridică obiecțiuni cu privire la ordinea de zi a conferinței, cu privire la participarea Cehoslovaciei și Poloniei, ba chiar și a reprezentanților celor două Germanii, deși tocmai occidentalii sugeraseră anterior o asemenea participare. Cele mai noi obiecțiuni ar consta în refuzul de a discuta cele două probleme concrete: tratatul de pace și Berlinul occidental. Reeditînd o tactică binecunoscută din trecutului apropiat, Statele Unite ar dori să înceapă iarăși discuția în ansamblul problemelor generale mai complexe și mai greu soluționabile, pentru a se eschiva de la examinarea celor imediate și poate cu mai multe șanse de rezolvare.

În acest scop au și fost mobilizați cei doi adepți ai tergiversărilor, generalul De Gaulle și cancelarul de la Bonn, adversarul permanent al oricăror propuneri rezonabile tinzînd la soluționarea problemei germane.

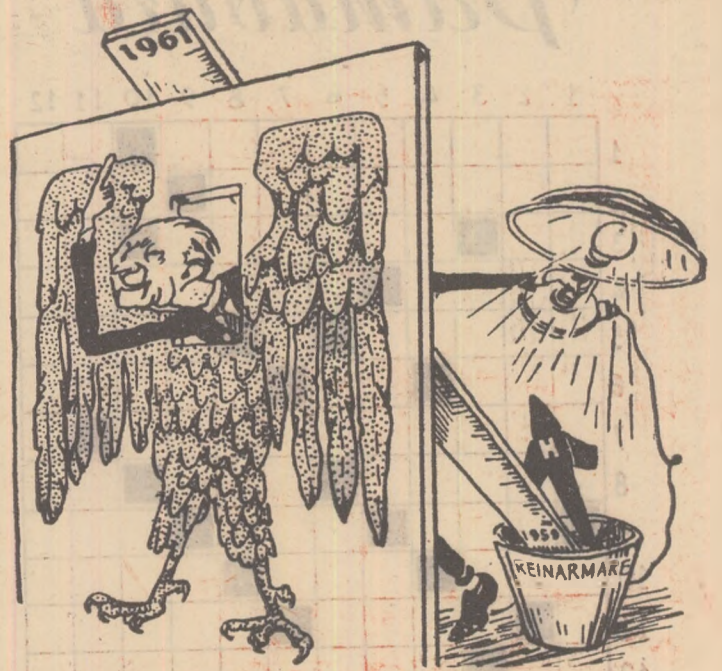
Neîmpărtășind însă concepțiile hazardate ale făuritorilor axei Paris—Bonn și nici compromițătoarea tactică a Departamentului de Stat al S.U.A., o bună parte a presei americane e nevoită să recunoască ceea ce se refuză în anturajul Casei Albe. Cîteva din zierele cele mai influente admit că

ultima notă a guvernului sovietic reprezintă un nou pas îndreptat spre realizarea unui acord cu puterile occidentale.

Opinii asemănătoare au fost exprimate nu numai în presă. Liderul democrat Stevenson și senatorul Fulbright s-au pronunțat din nou în favoarea unei conferințe a șefilor de guverne. Senatorul Green a caracterizat nota sovietică drept „o veste bună” și a comparat-o cu o „adiere proaspătă de vînt”, iar senatorul Mansfield a declarat că „este fericit să poată afirma că luna martie a adus un dezgheț în modul de a privi eventualitatea unei conferințe la nivelul miniștrilor de Externe”.

Opinia publică americană este tot mai mult ciștigată de partea susținătorilor destinderei pe calea tratativelor și a contactelor personale între conducătorii de state. Deosebit de semnificativ în această privință este rezultatul unei recente anchete a Institutului Gallup. După cum arată însuși conducătorul Institutului american pentru sondarea opiniei publice într-un articol publicat în ziarul „New York Herald Tribune”, marea majoritate a americanilor chestionați s-a pronunțat în favoarea unei vizite apropiate a vicepreședintelui Nixon în U.R.S.S., ca răspuns la vizita lui A. I. Mikoiian în S.U.A. Două treimi din persoanele chestionate sînt pentru extinderea comerțului cu Uniunea Sovietică.

Ca de obicei, însă, cercurile diriguitoare de la Washington se distanțează mult de opinia publică, în speranța că ar mai putea s-o deruteze, creînd o falsă alarmă în jurul primejdiei izbucnirii unui război în

ADENAUER: — Trebuie să ducem tratative cel puțin doi ani pînă cînd vor deveni limpezi premisele noastre cu privire la rezolvarea problemei germane.

desen din ziarul „Neues Deutschland”

regiunea Berlinului. Ministrul de război Mc Elroy, ca și liderii Congresului care au participat la ședința extraordinară a Consiliului național al Securității sub președinția lui Eisenhower, s-au grăbit să declare — deși aceste ședințe sînt totdeauna secrete — că S.U.A. nu se vor retrage de pe pozițiile lor în problema Berlinului, dar că „lăsă deschise” ușile pentru tratative cu U.R.S.S.

De la Washington a fost lansată acum ca o parolă pentru toți partenerii din N.A.T.O., de a se lamenta că „Hrușciiov amenință cu un tratat de pace separat” cu R. D. Germană. Ciudată „amenințare” cu... pacea! În orice caz, într-unul din discursurile pe care le-a pronunțat cu prilejul vizitei sale la Leipzig și Berlin, N. S. Hrușciiov a răspuns destul de prompt și lui Mc Elroy și descoperitorilor celei mai noi „amenințări” din partea Uniunii

Sovietice. „Încheierea tratatului de pace cu Germania — a spus șeful guvernului sovietic — servește cauza păcii. Dar anumite cercuri din Occident ne amenință. Ele doresc să mențină starea de război, doresc, probabil, să ne impună războiul. În acest caz nu avem de ales. Aceste cercuri vor lînce oricum spre război — fie că va fi semnat tratatul de pace cu Germania, fie că nu. Dar, lichidînd starea de război cu Germania, vom aduce prin aceasta o contribuție esențială la preîntîmpinarea unui nou război.”

N. S. Hrușciiov a exprimat încă o dată poziția clară a statului sovietic. Rămîne ca ea să fie bine înțeleasă și în cercurile oficiale din Washington, așa cum se arată a fi înțeleasă și aprobată în diferite părți ale opiniei publice.

M. Mihail

ÎN ȘAPTE ZILE • ÎN ȘAPTE ZILE • ÎN ȘAPTE ZILE • ÎN ȘAPTE ZILE

Vineri

În urma puternicelor manifestații populare pricinuite de un articol publicat de revista americană „Time” în care se cerea împărțirea teritoriului Boliviei între vecinii acesteia, din La Paz se anunță: clădirea ambasadei americane e în afară de orice pericol. Clădirea e înconjurată de puternice detașamente de poliție care barează toate străzile învecinate. Personalul ambasadei a fost evacuat în afara orașului, unde se află sub paza unor unități speciale ale armatei boliviene.

Departamentul de Stat poate să fie liniștit.

N-are prea mulți prieteni în Bolivia, dar LA PAZ nici mai poate face pentru moment apel.

Simbătă

Herr Strauss, ministrul de război al cancelarului Adenauer, a preconizat din nou în fața membrilor Asociației pentru comerț, industrie și știință din Frankfurt pe Main „o strategie a înspăimîntării cu arme moderne”.

Herr Strauss a cerut din nou o producție proprie de bombe atomice.

Herr Strauss a declarat că savanții care se pronunță în favoarea păcii sînt incapabili să înțeleagă problemele politice la ordinea zilei.

Herr Strauss are nevoie de bombe, Herr Strauss are nevoie de o „strategie a înspăimîntării”, Herr Strauss — și așa mai departe...

Dar cine are nevoie de Herr Strauss?

Basmul cu... Casa Albă!

Luni

Mai dulces-ist decît însuși Dulles. Adică mai agresiv, mai ațîțător, mai inverșunat, mai bătăios, mai patologic anticomunist și antipopular decît chiar principalul protagonist al „războiului rece”!

În acest rol ingrât plasează o gazetă americană — pe cine? O biată marionetă. Care, cînd se numește Li Sin Man, mai poate

încă pricinui mult rău, dar care în rol de sperietoare nu mai poate stîrni decît cel mult hohote de ris.

Marti

Toată presa comentează rezultatele alegerilor municipale din Franța, care au însemnat un mare succes al Partidului Comunist Francez. Toți observatorii obiectivi apreciază aceste rezultate ca o dezavuare de către poporul francez a Adunării Naționale create prin alegerile din noiembrie 1958 și care nu reprezintă nimic altceva decît una din marile mistificări ale istoriei contemporane.

Urmărind să atenueze impresia dezagreabilă produsă de scrufinul de duminică, asupra cercurilor conducătoare americane, d. Jean Berthoin a declarat unui corresponsent al agenției U.P.I. că „majoritatea alegătorilor comuniști nu sînt comuniști. Ei au votat în acest fel pentru că se opun politicii guvernului”.

Cu alte cuvinte, autorul declarației vrea să-și prevină amicii politici ca nu care cumva să cadă în gresala de a considera rezultatele alegerilor drept un succes al comuniștilor. Atunci al cui? Te pomenești că al guvernului!

Să adăugăm și amănuntul că d. Jean Berthoin — autorul declarației menționate este una și aceeași persoană cu d. Jean Berthoin — ministrul de Interne al Franței.

„Așa că oricum le-ai lua, pentru domnia sa și colegii d-sale, rezultatele alegerilor sînt clare!”

Miercuri

Un purtător de cuvînt oficial al Ministerului Afacerilor Externe de la Ankara a declarat în cadrul unei conferințe de presă că datorită Turciei față de statele străine depășește 549 milioane dolari. Dobînzile la datoriile în străinătate, a adăugat el, vor crește an de an.

Pusă în legătură cu o știre anterioară, care anunța arestări masive în rîndurile ziariștilor care au criticat orientarea guvernului, declarația dă un tablou ciudat al poziției oficialităților de la Ankara. Poziție care ar putea fi exprimată în următorul fel: turcul nu trebuie decît să plătească; de rest are grijă guvernul...

Joi

Șase luni în lanțuri, sub observația neîntreruptă a poliției înarmate cu mitraliere. Aceasta este sentința pronunțată de tribunalul din Bessemer-Alabama (S.U.A.) împotriva lui E. Howard, activist sindical, „vinovat” că a condus lupta populației locale de culoare pentru dreptul de a participa la alegeri, conform Constituției.

Istoricul care va dori, mai tirziu, să reconstituie climatul social și politic din America anului 1959, se va referi cu siguranță la această sentință a tribunalului din Bessemer. Căci așa cum o singură picătură de catran este suficientă pentru a sugera venebrele adîncurilor, tot astfel o singură sentință de acest fel ajunge pentru a ilustra toate viciile modului de viață american.

Cronicar

SĂPTĂMÎNA